

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2002

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2002

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ	3
2.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ	3
2.2 ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ	12
2.3 ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ	29
2.4 ΕΓΧΩΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	31
2.5 ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	41
3. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	47

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η συνεχιζόμενη πτώση των χρηματιστηριακών αξιών στα οικονομικά κέντρα των ΗΠΑ, της Ευρώπης και της Ασίας εξακολουθεί να προκαλεί ανησυχίες για το μέλλον της διεθνούς οικονομίας. Αρκετοί αναλυτές προέβησαν σε αναθεωρήσεις προς τα κάτω των ρυθμών μεγέθυνσης των οικονομιών των χωρών αυτών. Επιπλέον, το ενδεχόμενο πολεμικής σύγκρουσης μεταξύ των ΗΠΑ και του Ιράκ έχει ωθήσει τις τιμές του ακάθαρτου πετρελαίου σε ψηλά επίπεδα. Στις ΗΠΑ ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης, αντανακλώντας τη συνεχιζόμενη πτώση στις χρηματιστηριακές αξίες, μειώθηκε στις 93,3 μονάδες το Σεπτέμβριο από 94,5 τον Αύγουστο. Στην Ευρωζώνη, ο πληθωρισμός παραμένει πάνω από το στόχο του 2,0% που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, με αποτέλεσμα η μείωση των επιτοκίων να θεωρείται ως μη ενδεδειγμένη επιλογή στο στάδιο αυτό, παρόλες τις αυξανόμενες πιέσεις για μια τέτοια απόφαση. Επιπλέον, τέσσερις χώρες της Ευρωζώνης έχουν παρουσιάσει ή είναι στα πρόθυρα να παρουσιάσουν δημοσιονομικά ελλείμματα πέραν των προνοιών του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Στην Ιαπωνία, εκτός από τη στάσιμη οικονομία, εξακολουθεί να υπάρχει έλλειψη εμπιστοσύνης του κοινού προς την κυβέρνηση και τις νομισματικές αρχές μετά την ξαφνική απόφαση της Τράπεζας της Ιαπωνίας να προβεί σε αγορά τραπεζικών μετοχών σε μια προσπάθεια να στηρίξει τον τομέα αυτό. Άνκαι το παγκόσμιο οικονομικό σκηνικό δεν παρουσιάζεται αισιόδοξο, οι μεγαλύτερες κεντρικές τράπεζες συνεχίζουν να τηρούν στάση αναμονής, αφήνοντας τα βασικά τους επιτόκια αμετάβλητα κατά τις πρόσφατες συνεδριάσεις τους.

Στο εγχώριο μέτωπο δεσπόζουν οι εξελίξεις στις τιμές οι οποίες, υπό την επίδραση των αυξήσεων στο ΦΠΑ και σε άλλους έμμεσους φόρους,

σημείωσαν τον Ιούλιο, τον Αύγουστο και τον Σεπτέμβριο σημαντική επιτάχυνση. Ο πληθωρισμός ανήλθε τον Ιούλιο στο 3,32%, τον Αύγουστο στο 3,77% και το Σεπτέμβριο στο 3,41% σε σύγκριση με 1,01%, 1,81% και 2,05% τους αντίστοιχους μήνες του 2001. Στην αύξηση του πληθωρισμού το Σεπτέμβριο, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου χρόνου, συνέβαλαν ουσιαστικά οι αυξήσεις στις τιμές των βιομηχανικών προϊόντων και του ηλεκτρισμού, ενώ μικρότερη συνεισφορά είχαν οι τιμές του τομέα υπηρεσιών. Στον αντίποδα, οι πτώσεις στις τιμές των εισαγόμενων προϊόντων, κυρίως των εισαγόμενων αυτοκινήτων και στις τιμές των γεωργικών προϊόντων, επέδρασαν ανασταλτικά στην αύξηση του δείκτη τιμών καταναλωτή.

Όσον αφορά τη μελλοντική πορεία των τιμών αναμένεται ότι η πλήρης επίδραση της αύξησης στους συντελεστές των έμμεσων φόρων θα διαφανεί μέσα στους επόμενους μήνες. Καθώς αναμένεται, οι αυξήσεις μέσω της ΑΤΑ θα μεταφραστούν σε αυξήσεις μισθών και τούτο θα επιφέρει αλυσιδωτές αυξήσεις στις τιμές. Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω καθώς και την περαιτέρω αύξηση στο συντελεστή του ΦΠΑ στο 15,0% τον προσεχή Ιανουάριο, εκτιμάται ότι ο πληθωρισμός το 2003 θα ανέλθει γύρω στο 4,0% - 4,5%.

Μέσα σ' αυτό το δυνητικό πληθωριστικό κλίμα η ύπαρξη πλεοναστικής ρευστότητας, παρά την κάμψη που παρατηρήθηκε το Σεπτέμβριο, αποτελεί πιθανό κίνδυνο για περαιτέρω έξαρση του πληθωρισμού. Στο παρόν στάδιο, οι επιπτώσεις της υπερβάλλουσας ρευστότητας στον πληθωρισμό και στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών μετριάζονται από το γεγονός ότι η χορήγηση πιστώσεων προς τον ιδιωτικό τομέα παραμένει σε σχετικά χαμηλά επίπεδα, αφού

προκαταρκτικά στοιχεία για το Σεπτέμβριο δείχνουν ότι υπήρξε επιβράδυνση στον ετήσιο ρυθμό μεγέθυνσής τους ο οποίος βρισκόταν στο 7,9% έναντι ρυθμού αύξησης 8,4% τον προηγούμενο μήνα. Η χαμηλή πιστωτική επέκταση αποδίδεται κατά κύριο λόγο στην υποτονική ζήτηση, λόγω επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας αλλά και στο γεγονός ότι οι τράπεζες είναι πιο προσεκτικές στην αξιολόγηση αιτήσεων για χορήγηση δανείων.

Για να διατηρήσει τα επιτόκια συμβατά με την αντιπληθωριστική πολιτική της, η Κεντρική Τράπεζα συνεχίζει να παρεμβαίνει στη χρηματαγορά μέσω δημοπρασιών (depos) για απορρόφηση της πλεοναστικής ρευστότητας και να υφίσταται το συνακόλουθο κόστος.

Ως προς τις λοιπές εγχώριες οικονομικές εξελίξεις, εξακολουθεί να παρατηρείται μια ανοδική τάση στην ανεργία σε σχέση με το 2001, ενώ η πτωτική πορεία των τουριστικών αφίξεων εξακολουθεί να είναι σημαντική. Οι προοπτικές του τουριστικού τομέα και γενικά της οικονομίας για ολόκληρο το 2002 αλλά και το 2003, φαίνεται να συνδέονται αρκετά με το βαθμό και το χρόνο ανάκαμψης της διεθνούς και ιδιαίτερα της ευρωπαϊκής οικονομίας.

Πιο συγκεκριμένα, στον τουριστικό τομέα τα μηνύματα εξακολουθούν να είναι απαισιόδοξα. Σημειώνεται η μεγάλη μείωση κατά 18,8% στις τουριστικές αφίξεις που παρατηρήθηκε κατά τον Αύγουστο, αλλά και το γεγονός ότι το εισόδημα από τον τουρισμό μειώθηκε κατά 11,1% την πρώτη επταμηνία του έτους, άνκαι ο αριθμός των αφίξεων είχε μειωθεί κατά 12,9% την ίδια περίοδο, διαφορά που αποδίδεται στην εν μέρει άνοδο της κατά κεφαλήν δαπάνης των τουριστών. Σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία για τους πρώτους εννέα μήνες, η μείωση των αφίξεων

ήταν της τάξης του 13,0%, σε σύγκριση με άνοδο 4,0% την αντίστοιχη περίοδο του 2001.

Ως προς το εξωτερικό εμπόριο, οι συνολικές εισαγωγές μειώθηκαν κατά 10,2% τον Ιούνιο του 2002, σε σύγκριση με άνοδο 9,0% τον αντίστοιχο μήνα του 2001. Μεγάλη μείωση το μήνα Ιούνιο παρουσίασαν και οι εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση, εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών και του στρατιωτικού υλικού. Για ολόκληρη την πρώτη εξαμηνία του έτους, οι συνολικές εισαγωγές μειώθηκαν κατά 0,4%, σε σύγκριση με άνοδο 5,2% την αντίστοιχη περίοδο του 2001. Ταυτόχρονα, οι συνολικές εξαγωγές παρουσίασαν μείωση κατά 36,4% τον Ιούνιο, λόγω κυρίως της πτωτικής πορείας τόσο των επανεξαγωγών, όσο και των εγχώριων εξαγωγών, ενώ για ολόκληρη την περίοδο Ιανουαρίου – Ιουνίου 2002, οι συνολικές εξαγωγές μειώθηκαν κατά 16,9%, έναντι αύξησης 7,2% την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου. Ως αποτέλεσμα, το ακαθάριστο εμπορικό έλλειμμα κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους ήταν της τάξης των £988,2 εκ., έναντι £937,7 εκ. το αντίστοιχο εξάμηνο του 2001.

Η ιδιωτική κατανάλωση, όπως αντανακλάται στη μεταβολή του δείκτη λιανικών πωλήσεων, σημείωσε πτώση 3,2% τον Ιούλιο του 2002, έναντι αύξησης 15,1% το Ιούλιο του 2001. Για ολόκληρο το πρώτο επτάμηνο του 2002 η ιδιωτική κατανάλωση σημείωσε επιβράδυνση σε σύγκριση με το αντίστοιχο επτάμηνο του 2001, αφού ο δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων σημείωσε άνοδο της τάξης του 0,5%, σε σύγκριση με αύξηση 4,9% την αντίστοιχη περίοδο του 2001.

Η επιβράδυνση του δείκτη όγκου λιανικών πωλήσεων συνάδει με τη μείωση του ρυθμού αύξησης των εισαγωγών για εγχώρια κατανάλωση κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους.

Στην αγορά εργασίας η ανεργία το Σεπτέμβριο του 2002 ανήλθε, ως ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, στο 2,9% σε σύγκριση με 2,7% το Σεπτέμβριο του 2001. Ο αριθμός των ανέργων αυξήθηκε αισθητά, συνεχίζοντας έτσι την ανοδική πορεία που ξεκίνησε από το Νοέμβριο του 2001. Όλοι σχεδόν οι τομείς της οικονομίας παρουσιάζουν αύξηση της ανεργίας.

Στους δευτερογενείς τομείς της οικονομίας εξακολουθούν να σημειώνονται τόσο θετικές όσο και αρνητικές εξελίξεις. Η μεταποίηση παρουσίασε και πάλι πτώση κατά τον Ιούλιο. Από την άλλη, η πορεία του τομέα των κατασκευών συνεχίζει να είναι γενικά ενθαρρυντική. Ενδεικτική τούτου είναι η αύξηση που παρουσίασαν οι δείκτες όγκου και αξίας των αδειών οικοδομής κατά τον Ιούνιο και Ιούλιο του 2002. Παρ' όλα αυτά, κατά τον Αύγουστο οι πωλήσεις τσιμέντου παρουσίασαν μείωση.

Στα δημόσια οικονομικά, τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα κατά το πρώτο εξάμηνο του 2002 έφτασε τα £100,7 εκ., σε σύγκριση με £36,8 εκ. πρώτο εξάμηνο του 2001. Η αύξηση του δημοσιονομικού ελλείμματος οφείλεται κυρίως στη μεγάλη επιβράδυνση των δημόσιων εσόδων, που μεγεθύνθηκαν κατά 2,1% την πρώτη εξαμηνία του 2002, σε σύγκριση με 9,2% την αντίστοιχη περίοδο του 2001, ενώ μικρότερη επιβράδυνση σημειώθηκε στις δημόσιες δαπάνες.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

2.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ

Διεθνείς Οικονομικές Εξελίξεις

Οι διεθνείς οικονομικές εξελίξεις δεν προκαλούν ιδιαίτερη αισιοδοξία όσον αφορά το μέλλον της παγκόσμιας οικονομικής μεγέθυνσης. Οι αγορές στα κύρια χρηματοοικονομικά κέντρα συνέχισαν την πτωτική τους πορεία κατά το Σεπτέμβριο, ενώ οι αντίστοιχες κεντρικές τράπεζες διατήρησαν στάση αναμονής αφήνοντας τα βασικά επιτόκια αμετάβλητα κατά τις πρόσφατες συνεδριάσεις τους. Πολλοί αναλυτές προέβησαν σε περαιτέρω μείωση στις προβλέψεις όσον αφορά στο ρυθμό μεγέθυνσης των οικονομιών των κυριότερων αναπτυσσόμενων χωρών (πίνακας 1).

Στις **ΗΠΑ**, παρά τις τελευταίες δημοσιεύσεις αρνητικών οικονομικών στοιχείων, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα αναμένει βελτίωση στο επιχειρηματικό κλίμα, βασισμένη στην παρούσα νομισματική πολιτική και σε συνδυασμό με την υφιστάμενη αύξηση στην παραγωγικότητα. Εντούτοις, η συνεχιζόμενη κατακόρυφη πτώση των χρηματιστηριακών αξιών εξακολουθεί ως ο κύριος παράγοντας να επηρεάζει αρνητικά την καταναλωτική εμπιστοσύνη. Συγκεκριμένα, ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης μειώθηκε στις 93,3 μονάδες το Σεπτέμβριο από 94,5 μονάδες τον Αύγουστο. Η ανεργία παρέμεινε ουσιαστικά σταθερή στο 5,6% για το μήνα Σεπτέμβριο, ενώ ο πληθωρισμός παρουσίασε ελαφρά άνοδο στο 1,8% τον Αύγουστο, σε σύγκριση με 1,5% τον Ιούλιο. Οι χρηματιστηριακοί δείκτες Dow Jones, S&P 500 και Nasdaq παρουσίασαν μείωση κατά 4,4%, 3,4% και 4,0%, αντίστοιχα, κατά το μήνα Σεπτέμβριο. Κατά την περίοδο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2002, οι εν λόγω δείκτες μειώθηκαν

κατά 20,8%, 26,1% και 37,8%, αντίστοιχα (πίνακας 2).

Μεικτά σημάδια όσον αφορά την οικονομική της ευρωστία παρουσιάζει η **Ευρωζώνη**. Ο γερμανικός δείκτης βιομηχανικής εμπιστοσύνης Ifo είχε μικρή πτώση για τέταρτο συνεχή μήνα, περιοριζόμενος στις 88,2 μονάδες το Σεπτέμβριο από 88,8 τον προηγούμενο μήνα. Οι επενδυτές παρουσιάζονται επιφυλακτικοί όσον αφορά τους κινδύνους που είναι διατεθειμένοι να αναλάβουν στα χαρτοφυλάκιά τους, πράγμα που επιβεβαιώνει την έλλειψη εμπιστοσύνης στις αγορές. Ο πληθωρισμός για το μήνα Σεπτέμβριο παρέμεινε ελαφρώς πάνω από το επίπεδο του 2,0% και η ανεργία για το μήνα Αύγουστο αμετάβλητη, στο 8,3%. Τέσσερις χώρες της Ευρωζώνης και συγκεκριμένα η Γερμανία, η Γαλλία, η Ιταλία και η Πορτογαλία παρουσίασαν ή πρόκειται να παρουσιάσουν δημοσιονομικά ελλείμματα πέραν του ορίου του 3,0% του Α.Εγχ.Π. τους που προνοεί το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης της Ε.Ε. Η πτώση των κύριων χρηματιστηριακών δεικτών συνάδει με την αβεβαιότητα που επικρατεί για τη μελλοντική πορεία της οικονομίας και την έλλειψη εμπιστοσύνης στις αγορές. Συγκεκριμένα, ο γερμανικός δείκτης DAX, ο γαλλικός δείκτης CAC 40 και ο ιταλικός δείκτης BCI παρουσίασαν πτώση, κατά τον υπό ανασκόπηση μήνα, της τάξης του 20,6%, 13,6% και 13,7%, αντίστοιχα. Από την αρχή του χρόνου οι εν λόγω δείκτες υποχώρησαν κατά 44,5%, 38,8% και 29,6%, αντίστοιχα.

Στη **Βρετανία**, ο όγκος βιομηχανικής παραγωγής παρουσίασε πτώση κατά 3,5% το μήνα

Αύγουστο, ενώ ο πληθωρισμός, βασισμένος στο δείκτη τιμών λιανικών πωλήσεων (RPIX), υποχώρησε στο 1,9% για το μήνα Σεπτέμβριο, παραμένοντας κάτω από το στόχο του 2,5% που έχει θέσει η Τράπεζα της Αγγλίας, ενώ ο πληθωρισμός βασισμένος στο δείκτη τιμών καταναλωτή βρισκόταν το μήνα Αύγουστο στο 1,4%. Μεγάλη πτώση είχαν οι χρηματιστηριακές αξίες και στη Βρετανία. Συγκεκριμένα, ο δείκτης FTSE 100 παρουσίασε πτώση της τάξης του 9,2% κατά το Σεπτέμβριο, ενώ από την αρχή του χρόνου υποχώρησε κατά 27,2%.

Τέλος, στην **Ιαπωνία** η κεντρική τράπεζα της χώρας αποφάσισε να προβεί σε αγορές τραπεζικών μετοχών σε μια προσπάθεια να βοηθήσει τους τραπεζικούς οργανισμούς που είναι εκτεθειμένοι σε επισφαλή δάνεια και κινδυνεύουν επίσης από τη μείωση στην αξία του κεφαλαίου τους λόγω της συνεχιζόμενης πτώσης στις τιμές των μετοχικών τους τίτλων. Η πολιτική αυτή προς το παρόν δεν αποδείχτηκε ιδιαίτερα βοηθητική για την ανατροπή του κλίματος απαισιοδοξίας και αβεβαιότητας που επικρατεί. Ο δείκτης Nikkei παρουσίασε πτώση 3,8% κατά το Σεπτέμβριο ενώ κατά τους πρώτους εννέα μήνες του 2002, μειώθηκε κατά 13,1%.

Σημαντικό ρόλο στις εκτιμήσεις για τον παγκόσμιο ρυθμό μεγέθυνσης διαδραματίζουν οι εξελίξεις στις αγορές πετρελαίου. Η μέση τιμή του ακάθαρτου πετρελαίου κατά το Σεπτέμβριο ανήλθε στα \$28,32 το βαρέλι σε σύγκριση με \$26,71 το βαρέλι τον Αύγουστο, επηρεαζόμενη από την αυξημένη πιθανότητα πολεμικής σύγκρουσης μεταξύ των ΗΠΑ και του Ιράκ.

Πίνακας 1**Προβλέψεις Α.Εγγ.Π.**(ετήσια ποσοστιαία μεταβολή)¹

	The Economist Poll GDP forecasts ²						Lehman Brothers Weekly Outlook - GDP ³						Διεθνές Νομισματικό Ταμείο GDP forecast ⁴					
	2000 ⁴	2001	2002	2003		2001	2002	2003		2001	2002	2003						
Βρετανία	3,1	2,2	1,9 (1,7)	2,4 (2,9)	2,0 (1,9)	1,6 (1,8)	2,8 (3,0)	1,9 (2,2)	1,7 (2,0)	2,4 (2,8)								
Ιαπωνία	2,4	-0,4	-0,9 (-0,5)	-0,6 (1,0)	-0,2	-0,7	0,8 (1,0)	-0,3 (-0,4)	-0,5 (-1,0)	1,1 (0,8)								
ΗΠΑ	3,8	1,2	1,6 (2,5)	2,2 (3,0)	0,3	2,4	2,6	0,3 (1,2)	2,2 (2,3)	2,6 (3,4)								
Ευρωζώνη	3,5	1,5	2,2 (1,0)	1,6 (2,4)	1,4 (1,5)	0,9 (1,0)	2,5 (2,3)	1,5	0,9 (1,4)	2,3 (2,9)								
Παγκόσμια	4,7				0,7	1,2	2,2	2,2 (2,5)	2,8	3,7 (4,0)								

¹ Οι αριθμοί σε παρένθεση δίνουν το αντίστοιχο του περασμένου μήνα, σε περίπτωση αλλαγής² The Economist, 12 Οκτωβρίου 2002³ Lehman Brothers Global Weekly Economic Monitor, 11 Οκτωβρίου 2002⁴ Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, World Economic Outlook, Σεπτέμβριος 2002**Πίνακας 2****Κύριοι χρηματιστηριακοί δείκτες**

(τιμές κλεισίματος)

	2001		2002			
	31 Δεκ.	2 Σεπ.	1 Οκτ.	% μεταβολή		
				Ιαν. - Σεπ.	Σεπ.	
ΗΠΑ						
Dow Jones	10.021,5	8.308,1 *	7.938,8	-20,8	-4,4	
S&P 500	1.148,1	878,0 *	847,9	-26,1	-3,4	
Nasdaq	1.950,4	1.263,8 *	1.213,7	-37,8	-4,0	
Γερμανία						
DAX	5.160,1	3.609,4	2.865,2	-44,5	-20,6	
Γαλλία						
CAC 40	4.624,6	3.272,8	2.828,6	-38,8	-13,6	
Ιταλία						
BCI	1.433,4	1.168,7	1.009,1	-29,6	-13,7	
Βρετανία						
FTSE 100	5.217,4	4.180,9	3.797,4	-27,2	-9,2	
Ιαπωνία						
Nikkei	10.542,6	9.521,6	9.162,3	-13,1	-3,8	

* Τιμή κλεισίματος στις 3 Σεπτεμβρίου 2002

Πίνακας 3

Βασικοί οικονομικοί δείκτες

(ποσοσιαία μεταβολή)

	Α.Εγχ.Π.				Βιομηχανική παραγωγή Αύγουστος (ετήσια)	Λιανικές πωλήσεις Αύγουστος (ετήσια)	Ανεργία Αύγουστος (ετήσια)	Πληθωρισμός ¹ Αύγουστος (ετήσια)
	Q1 (τριμηνιαία)	Q1 (ετήσια)	Q2 (τριμηνιαία)	Q2 (ετήσια)				
Βρετανία	0,0	1,0	2,4	1,3	-3,5	5,0	5,2 ³	1,4
Ιαπωνία	-0,1	-1,6	2,6	-0,7	1,9	-4,8 ²	5,4	-0,7
ΗΠΑ	5,6	1,5	1,3	2,2	0,4	6,1	5,6 ⁴	1,8
Ευρωζώνη	1,3	0,3	1,4	0,6	-0,5 ²	1,4 ²	8,3	2,2 ⁴

Πηγή: *The Economist*, 12 Οκτωβρίου 2002

¹ Βάσει του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή

² Στοιχεία Ιουλίου 2002

³ Μάιος - Ιούλιος 2002

⁴ Στοιχεία Σεπτεμβρίου 2002

Διεθνή Νομίσματα

Κατά το μήνα Σεπτέμβριο το ευρώ φαίνεται να σταθεροποιήθηκε μεταξύ 97-100 σεντ του δολαρίου, μετά την ανοδική πορεία που άρχισε να διαμορφώνεται εντονότερα περί τα τέλη Ιουνίου.

Η γενικά υποτονική πορεία που παρουσιάζει το δολάριο το μήνα αυτό οφείλεται, εν μέρει, στη συνεχιζόμενη αστάθεια στις Αμερικάνικες χρηματαγορές και στις ανακοινώσεις σχετικά μη ικανοποιητικών οικονομικών στοιχείων όσον αφορά την οικονομία των ΗΠΑ, καθώς επίσης και στο ενδεχόμενο πολεμικής σύρραξης μεταξύ ΗΠΑ και Ιράκ. Σημειώνεται πάντως ότι η πτωτική πορεία του δολαρίου που ξεκίνησε από τις αρχές του χρόνου, και η αντίστοιχη ανάκαμψη του ευρώ, θεωρείται ως "διορθωτική" και ότι συνάδει με τα μακροπρόθεσμα θεμελιώδη μεγέθη της οικονομίας των ΗΠΑ σε σχέση με εκείνα της ευρωζώνης.

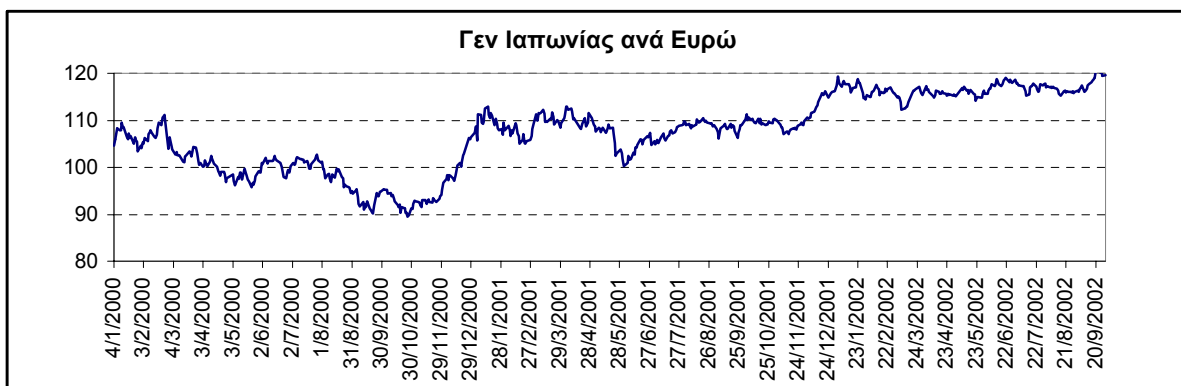
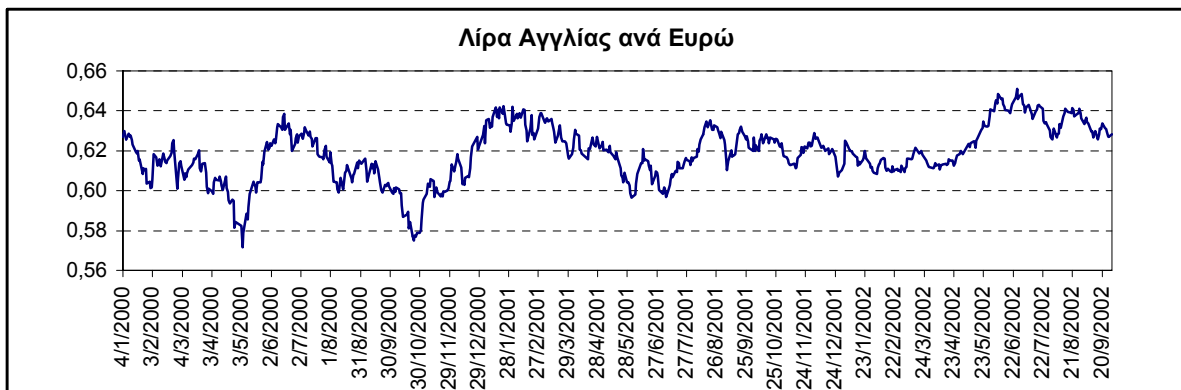
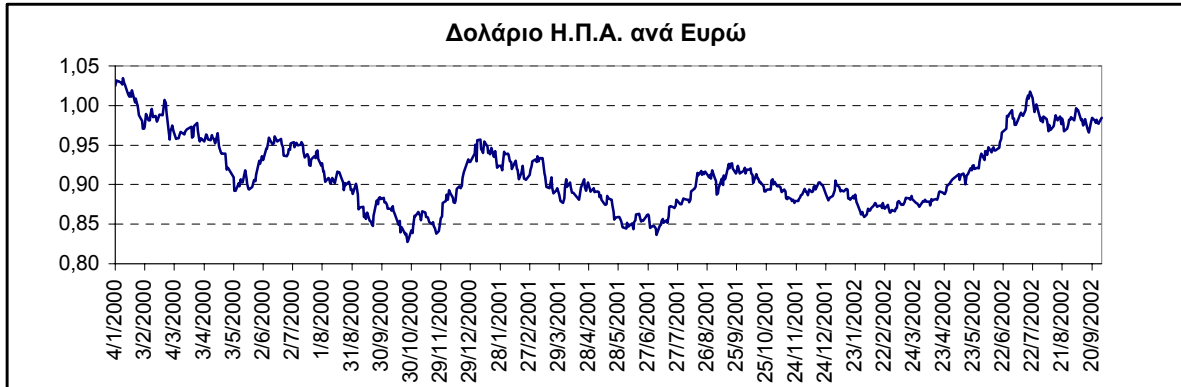
Η στερλίνα κατά το μήνα Σεπτέμβριο κατέγραψε οριακές ημερήσιες αυξομειώσεις έναντι του ευρώ και του αμερικανικού νομίσματος, παραμένοντας

σε σταθερά επίπεδα. Συγκεκριμένα, στις 30 Σεπτεμβρίου 2002 ίσχυαν οι ισοτιμίες 1,57

δολάρια ανά στερλίνα και 0,63 στερλίνες ανά ευρώ, σε σχέση με 1,55 δολάρια ανά στερλίνα και 0,63 στερλίνες ανά ευρώ που ίσχυαν στις 2 Σεπτεμβρίου. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα αρνητικά σχόλια του Andrew Crockett, γενικού διευθυντή της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών και πιθανού υποψηφίου για τη θέση του Διοικητή της Τράπεζας της Αγγλίας, ότι η Βρετανία θα απολέσει την ανταγωνιστικότητά της αν ενταχθεί στην ΟΝΕ με ισχυρή ισοτιμία, φαίνεται να επηρέασαν την στερλίνα μόνο οριακά.

Το Ιαπωνικό γεν κατά το μήνα Σεπτέμβριο κυμάνθηκε μεταξύ 117-123 γεν ανά δολάριο, παρουσιάζοντας μια πτωτική πορεία, που αντικατοπτρίζει τις ανησυχίες των επενδυτών σχετικά με την αστάθεια του χρηματοοικονομικού συστήματος της χώρας και την αρνητική πορεία που διανύει εδώ και καιρό η Ιαπωνική οικονομία.

Μια γενική εικόνα των διακυμάνσεων στις διεθνείς συναλλαγματικές ισοτιμίες κατά το πρόσφατο παρελθόν, μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου, 2002, παρουσιάζεται στο διάγραμμα 1.

Διάγραμμα 1**Διεθνείς συναλλαγματικές ισοτιμίες
4/1/2000 - 30/09/2002***(Τιμές πώλησης, ανοίγματος)*

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι εκτιμήσεις μεγάλου αριθμού διεθνώς αναγνωρισμένων και έγκυρων χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων για την αναμενόμενη διαμόρφωση των διεθνών συναλλαγματικών ισοτιμιών στο σύντομο μέλλον, όπως καταγράφονται από δημοσκόπηση του Reuters.

Σύμφωνα με τον πίνακα 4, οι αγορές αναμένουν ότι το ευρώ θα διατηρηθεί ενδυναμωμένο έναντι του δολαρίου και της στερλίνας κατά τους επόμενους δώδεκα μήνες, ενώ το γεν αναμένεται να δείξει σημάδια σταθεροποίησης έναντι των άλλων νομισμάτων.

Πίνακας 4

Προσδοκίες διεθνών αγορών για συναλλαγματικές ισοτιμίες Μηνιαία Δημοσκόπηση των Reuters

(Οκτώβριος, 2002)

Νόμισμα		Στατιστικά στοιχεία	Προσδοκίες για συναλλαγματικές Ισοτιμίες			
			1 μήνας	3 μήνες	6 μήνες	12 μήνες
Δολάρια ανά Ευρώ	Μέσος όρος		0,98	0,99	1,00	1,00
	Ελάχιστη τιμή		0,95	0,93	0,88	0,85
	Μέγιστη τιμή		1,00	1,04	1,07	1,17
	Αριθμός παρατηρήσεων		56	58	58	57
Δολάρια ανά Στερλίνα	Μέσος όρος		1,56	1,56	1,56	1,56
	Ελάχιστη τιμή		1,52	1,50	1,46	1,39
	Μέγιστη τιμή		1,60	1,63	1,65	1,69
	Αριθμός παρατηρήσεων		54	56	56	55
Γεν ανά Δολάριο	Μέσος όρος		124,14	123,83	123,58	124,11
	Ελάχιστη τιμή		120,00	115,00	114,00	110,00
	Μέγιστη τιμή		127,10	130,00	134,00	140,00
	Αριθμός παρατηρήσεων		54	56	56	55
Στερλίνες ανά ευρώ	Μέσος όρος		0,63	0,63	0,64	0,64
	Ελάχιστη τιμή		0,63	0,62	0,60	0,61
	Μέγιστη τιμή		0,63	0,64	0,65	0,69

Πηγή: Reuters. Η δημοσκόπηση διεξήχθη κατά την περίοδο 7-10 Οκτωβρίου, 2002.

Κυπριακή λίρα

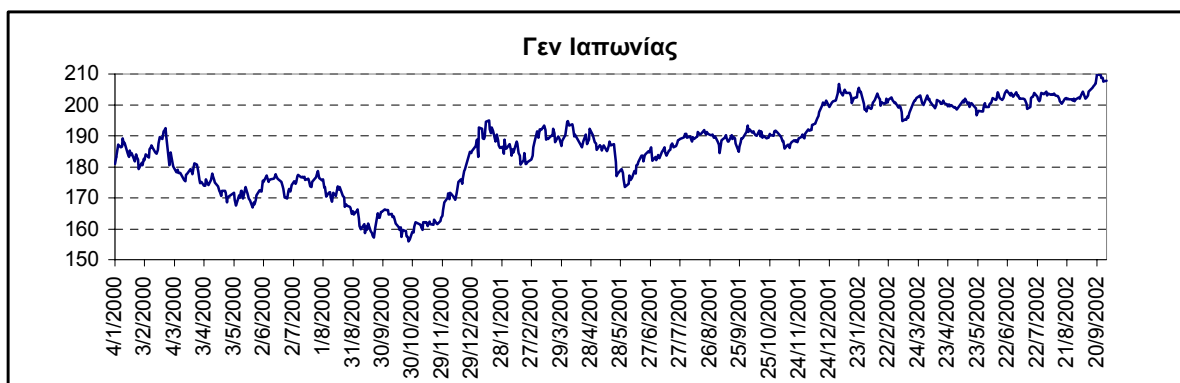
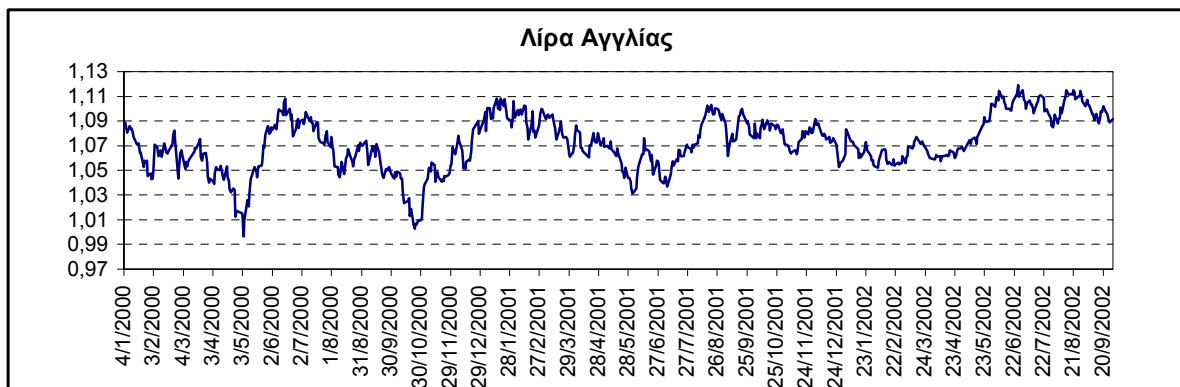
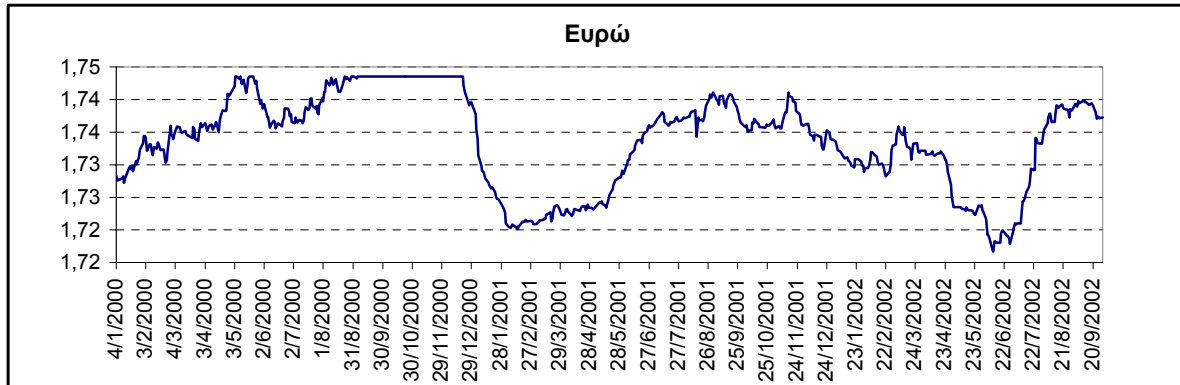
Το κυπριακό νόμισμα κατά το μήνα Σεπτέμβριο σημείωσε οριακές διακυμάνσεις φθάνοντας τα 1,7373 ευρώ στις 30 Σεπτεμβρίου 2002 (τιμή πώλησης/ανοίγματος) σε σχέση με 1,7393 που ίσχυε στις 2 Σεπτεμβρίου 2002. Αντικατοπτρίζοντας τις διακυμάνσεις των διεθνών νομισμάτων κατά το μήνα Σεπτέμβριο, η ισοδυναμία της κυπριακής λίρας έναντι

του δολαρίου παρέμεινε σχεδόν αναλλοίωτη· αποδυναμώθηκε ελαφρά έναντι της στερλίνας, ενώ παρουσίασε σημαντική ενδυνάμωση έναντι του γεν. Οι πρόσφατες συναλλαγματικές διακυμάνσεις της κυπριακής λίρας έναντι του ευρώ, του δολαρίου, της στερλίνας και του γεν παρουσιάζονται συνοπτικά στα πιο κάτω διαγράμματα:

Διάγραμμα 2

Συναλλαγματικές ισοτιμίες έναντι της Κυπριακής Λίρας 4/1/2000 - 30/09/2002

(Τιμές πώλησης, ανοίγματος)

Όσον αφορά την εγχώρια αγορά συναλλάγματος, τα συνοπτικά αποτελέσματα των συνεδριάσεων καθορισμού συναλλαγματικών ισοτιμιών fixing που διεξήχθησαν μέχρι τις 30.9.2002, με βάση την ημερομηνία συναλλαγής (transaction date), παρουσιάζονται στον πίνακα 5. Όπως φαίνεται στον εν λόγω πίνακα, από την 1.1.2002 μέχρι τις 30.9.2002 καταγράφηκαν καθαρές εισροές ξένου συναλλάγματος ύψους £183,18 εκ. σε σύγκριση με εισροές £462,64 εκ. τους πρώτους εννέα μήνες του 2001. Το μήνα Σεπτέμβριο συνεχίστηκε η καταγραφή εν μέρει εποχιακών συναλλαγματικών εισροών της τάξης των £8,83 εκ. περίπου σε σύγκριση με £30,28 εκ. το μήνα Αύγουστο.

Συνολικά, συμπεριλαμβανομένων των παρεμβάσεων και άλλων πράξεων στη διατραπεζική αγορά (συγκεκριμένα, εκτέλεση προθεσμιακών συμβολαίων συναλλάγματος), η

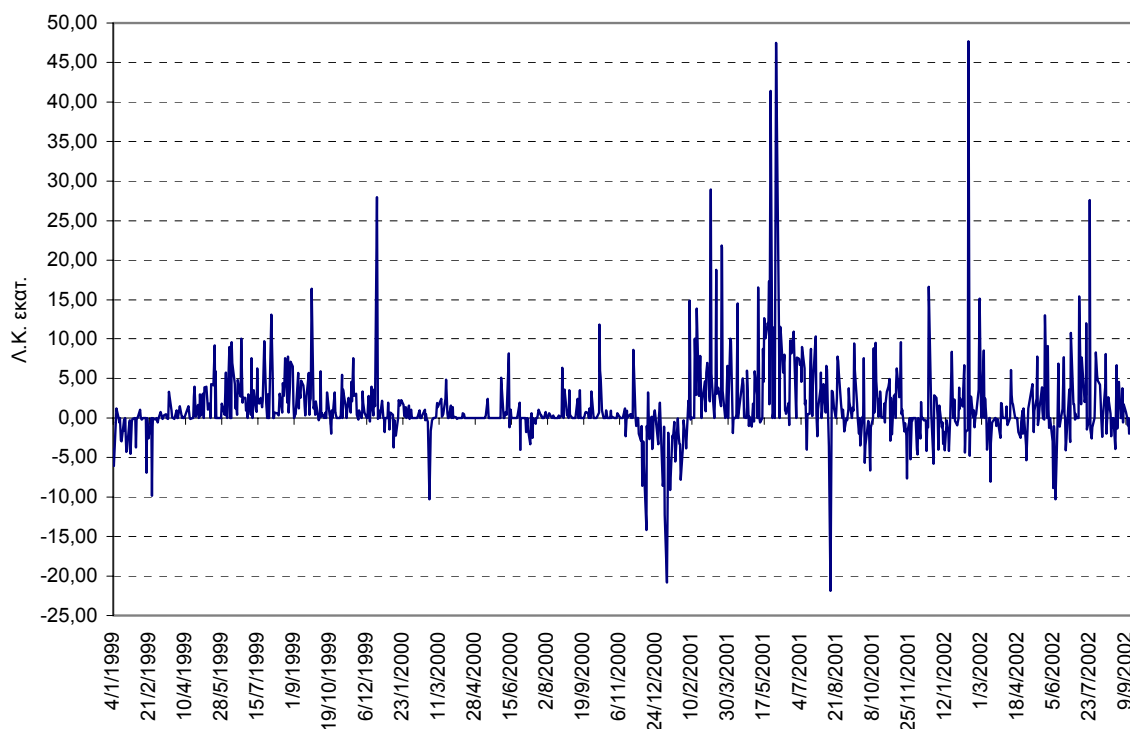
Κεντρική Τράπεζα απορρόφησε από το τραπεζικό σύστημα από τις 2.1.2001 μέχρι τις 30.9.2002 ξένο συνάλλαγμα αξίας £896,53 εκ. Σημειώνεται ότι πέραν του 50% αυτών των εισροών αποτελούν δανεισμό κατοίκων Κύπρου σε ξένο συνάλλαγμα από εγχώριες εμπορικές τράπεζες που καταγράφηκε ιδιαίτερα το 2001. Σημειώνεται επίσης ότι οι παρεμβάσεις της Κεντρικής Τράπεζας στην εγχώρια αγορά συναλλάγματος μειώθηκαν σημαντικά τους πρώτους εννέα μήνες του 2002, φθάνοντας τα £233,23 εκ., σε σύγκριση με £613,0 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του 2001. Οι συνολικές αγοραπωλησίες συναλλάγματος της Κεντρικής Τράπεζας με τις εγχώριες τράπεζες σε ημερήσια βάση από το 1999 και εντεύθεν φαίνονται στο διάγραμμα 3.

Πίνακας 5**Συνοπτικά Αποτελέσματα Συνεδριάσεων Καθορισμού
Συναλλαγματικών Ισοτιμιών Fixing**

Μήνας	Μέση τιμή Fixing Ξένα νομίσματα προς Λ.Κ. (τελευταία ημέρα της περιόδου)			Αγορές(+)/Πωλήσεις(-) ξένου συναλλάγματος από την Κεντρική Τράπεζα (με βάση την ημερομηνία συναλλαγής)			
				Σε εκ. ξένου Συναλλάγματος			Σε εκ. Λίρες Κ.
2001	Ευρώ	Δολάριο	Στερλίνα	Ευρώ	Δολάριο	Στερλίνα	
Ιανουάριος	1,7278	1,6060	1,0983	-169,80	-9,55	-7,00	-110,17
Φεβρουάριος	1,7264	1,5916	1,1016	49,25	-0,20	1,20	29,51
Μάρτιος	1,7275	1,5209	1,0670	130,40	38,00	-0,10	99,37
Απρίλιος	1,7283	1,5369	1,0713	81,25	-5,30	0,00	43,59
Μάιος	1,7338	1,4716	1,0382	233,25	5,30	0,00	138,17
Ιούνιος	1,7413	1,4743	1,0490	250,00	-1,00	0,00	143,20
Ιούλιος	1,7425	1,5265	1,0712	148,25	0,00	0,02	85,11
Αύγουστος	1,7455	1,5989	1,0962	39,45	0,00	0,00	22,58
Σεπτέμβριος	1,7411	1,5968	1,0852	0,75	9,50	5,30	11,28
Οκτώβριος	1,7414	1,5766	1,0833	15,90	15,50	10,28	28,46
Νοέμβριος	1,7414	1,5464	1,0861	-14,65	6,35	9,20	10,70
Δεκέμβριος	1,7387	1,5380	1,0622	-7,60	-3,05	3,50	-2,74
	Σύνολο 2001			756,95	65,55	22,40	499,05
2002							
Ιανουάριος	1,7347	1,4977	1,0612	-13,45	-3,60	4,60	-5,76
Φεβρουάριος	1,7381	1,5053	1,0631	39,70	8,10	4,90	32,89
Μάρτιος	1,7374	1,5160	1,0626	-6,00	0,00	-1,40	-4,75
Απρίλιος	1,7287	1,5563	1,0685	-18,70	-0,80	10,30	-1,65
Μάιος	1,7272	1,6192	1,1045	19,10	20,85	19,50	42,07
Ιουνίου	1,7249	1,7189	1,1201	-12,65	-3,75	4,00	-5,98
Ιουλίου	1,7402	1,7047	1,0890	152,45	-1,00	-0,10	87,25
Αυγούστου	1,7435	1,7192	1,1078	41,00	11,60	-0,10	30,28
Σεπτεμβρίου	1,7442	1,7187	1,0988	12,10	3,25	0,0	8,83
	Σύνολο 2002			213,55	34,65	41,70	183,18

Διάγραμμα 3

Ημερήσιες αγοραπωλησίες συναλλάγματος της Κεντρικής Τράπεζας με τις εγχώριες τράπεζες 4/1/1999-30/9/2002

Σημείωση: Αγορές ξένου συναλλάγματος από την Κεντρική Τράπεζα εμφανίζονται με θετικό πρόσημο.

2.2 ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ*

Η Κεντρική Τράπεζα, στα πλαίσια της αντιπληθωριστικής της πολιτικής, συνέχισε κατά τον Αύγουστο να παρεμβαίνει στην αγορά χρήματος, μέσω δημοπρασιών (depos)¹, απορροφώντας μέρος της πλεοναστικής ρευστότητας του τραπεζικού συστήματος ενώ το Σεπτέμβριο υπήρξε μόνο μία δημοπρασία

αποδοχής καταθέσεων. Επιπλέον, η σαφής μείωση των συναλλαγματικών εισροών που ανήλθαν σε £8,8 εκ. το μήνα αυτό, έναντι £30,3 εκ. τον Αύγουστο, ήταν ένας παράγοντας που συνέβαλε στον περιορισμό της πλεονάζουσας ρευστότητας.

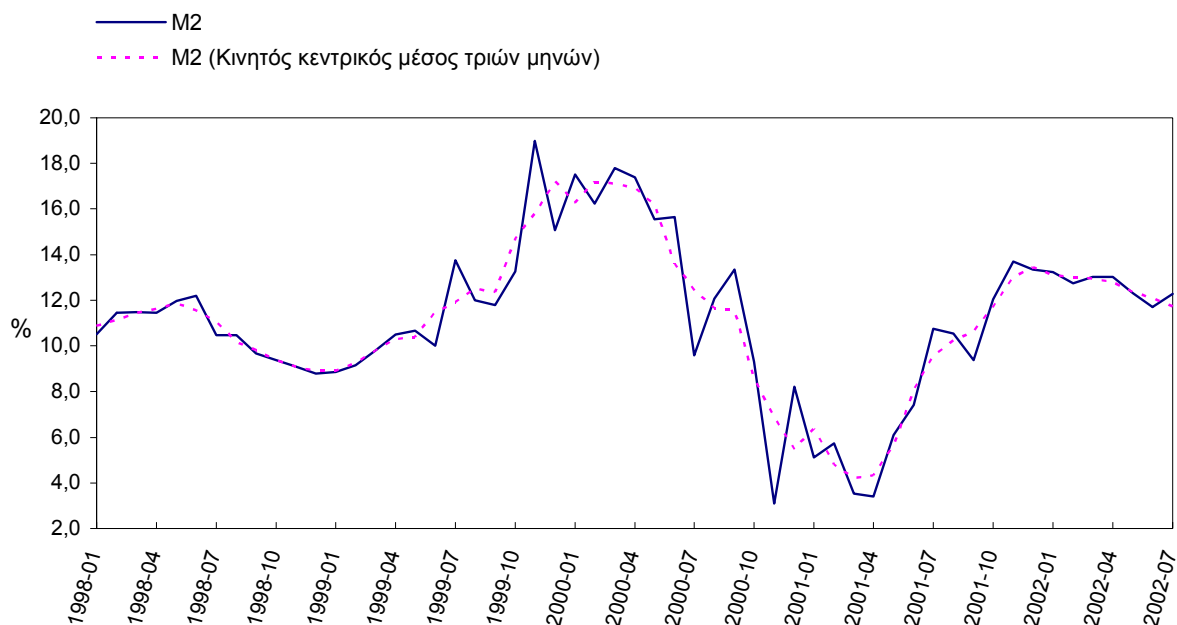
* Τα νομισματικά μεγέθη αναφέρονται σε όλα τα τραπεζικά ιδρύματα (all banks) δηλ. συμπεριλαμβάνουν την Τράπεζα Αναπτύξεως, την Κτηματική Τράπεζα Κύπρου και τον Οργανισμό Χρηματοδότησης Στέγης.

¹ Η διαφορά μεταξύ reverse repos και depos είναι ότι στη δεύτερη περίπτωση δεν γίνεται αγοραπωλησία τίτλων του δημοσίου ενώ η διάρκεια τους δυνατό να υπερβαίνει τις 15 μέρες.

Διάγραμμα 4

Αύξηση του M2

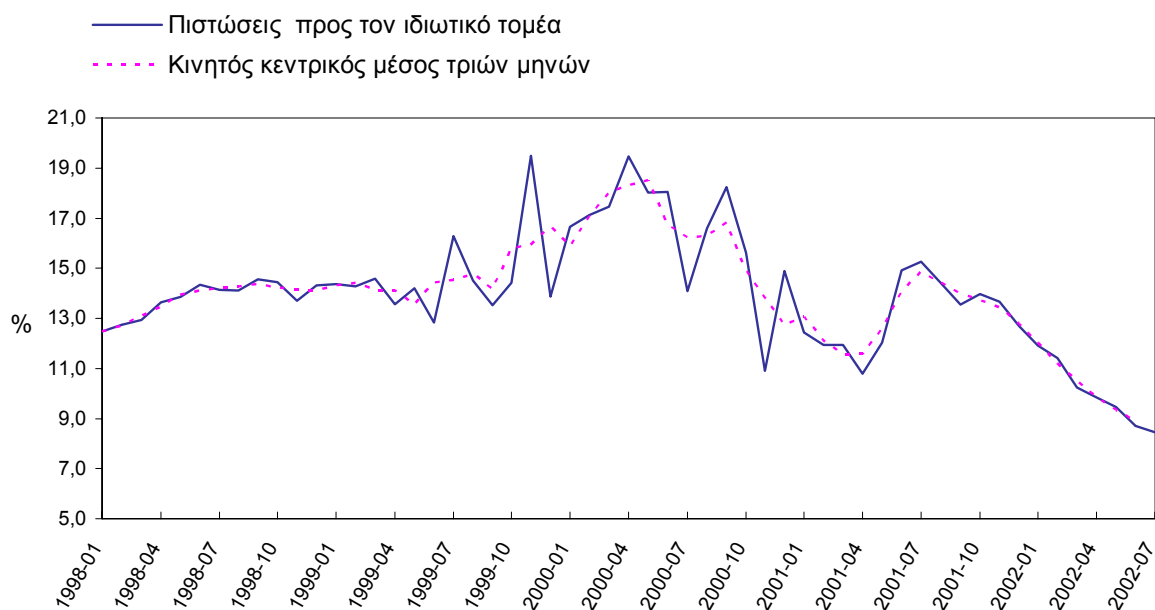
(ετήσια ποσοστιαία μεταβολή, μηνιαία στοιχεία)

Διάγραμμα 5

Αύξηση των πιστώσεων προς τον ιδιωτικό τομέα

(ετήσια ποσοστιαία μεταβολή, μηνιαία στοιχεία)

Ο ετήσιος ρυθμός μεγέθυνσης της συνολικής ρευστότητας (M2) τον Αύγουστο παρουσίασε επιβράδυνση, σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, φτάνοντας το 11,2%. Σημειώνεται ότι το αντίστοιχο ποσοστό για το 2001 ήταν 10,5% (πίνακας 6). Επιβράδυνση κατέγραψε και ο κινητός μέσος όρος τριών μηνών των ετήσιων ρυθμών αύξησης της συνολικής ρευστότητας που από το 12,1% την τριμηνία Μαΐου - Ιουλίου, μειώθηκε στο 11,7% την περίοδο Ιουνίου – Αυγούστου. Όπως φαίνεται στο διάγραμμα 4, ο ρυθμός μεγέθυνσης της συνολικής ρευστότητας από το μήνα Νοέμβριο, 2001, παρουσιάζει ελαφρά πτωτική τάση.

Στον πίνακα 7 παρουσιάζονται αναλυτικά οι παράγοντες που επηρεάζουν τη συνολική

προσφορά χρήματος. Από τον πίνακα αυτό φαίνεται ότι τον Αύγουστο, σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, τα καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα και οι πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα παρουσίασαν πτώση, ενώ οι πιστώσεις προς το δημόσιο τομέα και τα αταξινόμητα στοιχεία παρουσίασαν άνοδο. Για τους 12 μήνες μέχρι τον Αύγουστο 2002 η αύξηση στις πιστώσεις προς το δημόσιο τομέα έφτασε τα £265,9 εκ., έναντι αύξησης £297,5 εκ. που καταγράφηκε τη δωδεκαμηνία μέχρι τον Ιούλιο. Για την ίδια περίοδο, τα καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα μειώθηκαν κατά £13,1 εκ., σε σύγκριση με αύξηση £105,2 εκ. τον Ιούλιο. Οι πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα σημείωσαν άνοδο της τάξης των £593,6 εκ., σε σύγκριση με £597,0 εκ, τη δωδεκαμηνία μέχρι τον Ιούλιο.

Πίνακας 6**Βασικά νομισματικά μεγέθη***(ετήσια ποσοστιαία μεταβολή)*

	1998	1999	2000	2001	2001 Αύγ.	2002 Ιουλ.	2002 Αύγ.
Πρωτογενής ρευστότητα (M1)	3,4	41,3	4,0	2,0	2,1	-9,1	-8,4
Συνολική ρευστότητα (M2)	8,8	15,1	8,2	13,3	10,5	12,3	11,2
Πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα	14,3	13,9	14,9	12,7	14,4	8,4	8,4

Πίνακας 7**Παράγοντες που επηρεάζουν τη συνολική ρευστότητα***(μεταβολή, Κυπριακές λίρες χιλιάδες)*

	Αύγ. 2002	Ιαν.-Αύγ.		Ιούλ. 2001/2002	Αύγ. 2001/2002
		2001	2002		
Καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα (Foreign assets (net))	-52.483	136.791	1.547	105.179	-13.120
Πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα (Claims on private sector)	-15.281	537.991	304.264	596.971	593.575
Πιστώσεις προς τον δημόσιο τομέα (Claims on public sector)	11.159	119.556	46.481	297.479	265.897
Αταξινόμητα στοιχεία (Unclassified items)	19.024	-364.085	-10.928	-167.838	-85.092
Συνολική Ρευστότητα (M2) (Total liquidity)	-37.581	430.253	341.364	831.791	761.260
Πρωτογενής ρευστότητα (M1) (Money supply)	-11.629	-40.611	-149.534	-96.665	-87.375
Νόμισμα σε κυκλοφορία (Currency in circulation)	-2.837	11.380	14.173	21.290	26.062
Καταθέσεις όψεως (Demand deposits)	-8.792	-51.991	-163.707	-117.955	-113.437
Δευτερογενής ρευστότητα (Quasi-money)	-25.952	470.864	490.898	928.456	848.635

Ο ρυθμός αύξησης των πιστώσεων παρέμεινε τον Αύγουστο σταθερός στο 8,4% (πίνακας 6). Σύμφωνα με τον τριμηνιαίο, κινητό μέσο όρο, η πιστωτική επέκταση ήταν 8,5% την περίοδο Ιουνίου – Αυγούστου 2002, ελαφρώς χαμηλότερη από την περίοδο Μαΐου – Ιουλίου που ήταν 8,9%. Ο χαμηλός ρυθμός επέκτασης των τραπεζικών χορηγήσεων αποδίδεται στη μειωμένη ζήτηση για δάνεια από τον ιδιωτικό τομέα, λόγω επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας, αλλά και στο γεγονός ότι οι τράπεζες είναι πιο αυστηρές στην αξιολόγηση των αιτήσεων για παραχώρηση δανείων.

Η ανάλυση των τραπεζικών πιστώσεων κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας (πίνακας 8) δείχνει ότι την περίοδο Ιανουαρίου – Αυγούστου, 2002, οι τομείς των προσωπικών και επαγγελματικών δανείων, των κατασκευών, και του εξωτερικού και εγχώριου εμπορίου απορρόφησαν το μεγαλύτερο μερίδιο των νέων πιστώσεων, φτάνοντας το 44,3%, 24,2% και 20,1%, αντίστοιχα, ενώ την ίδια περίοδο του προηγούμενου χρόνου κυριαρχούσε και πάλι ο τομέας των προσωπικών και επαγγελματικών δανείων με μερίδιο 53,4% στις νέες πιστώσεις. Σε απόλυτους αριθμούς, το ποσό των νέων πιστώσεων που διοχετεύθηκε στον τομέα του εμπορίου κατά την προαναφερθείσα περίοδο μειώθηκε από £103,1 εκ. το 2001 σε £58,3 εκ. το 2002. Η μεγαλύτερη πτώση παρατηρήθηκε στα προσωπικά και επαγγελματικά δάνεια που μειώθηκαν στα £128,2 εκ. σε σύγκριση με £279,1 εκ. κατά τους πρώτους οκτώ μήνες του 2001. Μικρότερη πτώση παρουσίασε ο τομέας των κατασκευών, φτάνοντας τα £70,0 εκ. σε σύγκριση με £82,6 εκ. Αξιοσημείωτη πτώση παρουσίασαν οι νέες πιστώσεις στον τουριστικό τομέα, από £56,9 εκ. τους πρώτους οκτώ μήνες του 2001, στα £26,7 εκ. την ίδια περίοδο του

2002. Το μερίδιο του τουρισμού στο σύνολο των νέων πιστώσεων είχε μικρή πτώση, από 10,9% το 2001, στο 9,2% την πρώτη οκταμηνία του 2002.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το ύψος των πιστωτικών διευκολύνσεων που παραχωρήθηκαν μέσω πιστωτικών καρτών κατά το μήνα Αύγουστο. Συγκεκριμένα, οι εγχώριες δαπάνες των Κυπρίων με πιστωτικές κάρτες σημείωσαν αύξηση 16,5% σε σχέση με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου χρόνου, ενώ την ίδια περίοδο οι Κύπριοι ξόδεψαν 6,0% λιγότερα στο εξωτερικό από την αντίστοιχη περίοδο του 2001. Οι ξένοι κάτοχοι καρτών ξόδεψαν στην Κύπρο 4,0% περισσότερα τον Αύγουστο, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2001.

Τα στοιχεία για τις εγχώριες δαπάνες Κυπρίων με πιστωτικές κάρτες, σε συνάρτηση με στοιχεία για το συμψηφισμό επιταγών, μας επιτρέπουν να κάνουμε κάποιες προβλέψεις για το δείκτη αξίας των λιανικών πωλήσεων ο οποίος δεν είναι έγκαιρα διαθέσιμος σε μηνιαία βάση. Συγκεκριμένα, και όπως αναφέρεται στην Έκθεση Νομισματικής Πολιτικής του Σεπτεμβρίου, 2002, έχει υπολογισθεί ένας σύνθετος δείκτης (composite indicator) αποτελούμενος από τις δαπάνες με πιστωτικές κάρτες και το συμψηφισμό επιταγών, ο οποίος παρέχει επαρκή προβλεπτική ικανότητα για την κίνηση του δείκτη αξίας λιανικών πωλήσεων. Όπως φαίνεται στο διάγραμμα 6, ο σύνθετος δείκτης παρουσιάζει σημαντική άνοδο κατά τον Ιούλιο, λόγω κυρίως των εκπτώσεων στη λιανική αγορά, και πτώση τον Αύγουστο. Με βάση το σύνθετο δείκτη, αναμένεται αντίστοιχη κίνηση στο δείκτη αξίας λιανικών πωλήσεων κατά τους ίδιους μήνες.

Πίνακας 8**Τραπεζικές πιστώσεις κατά κατηγορία**

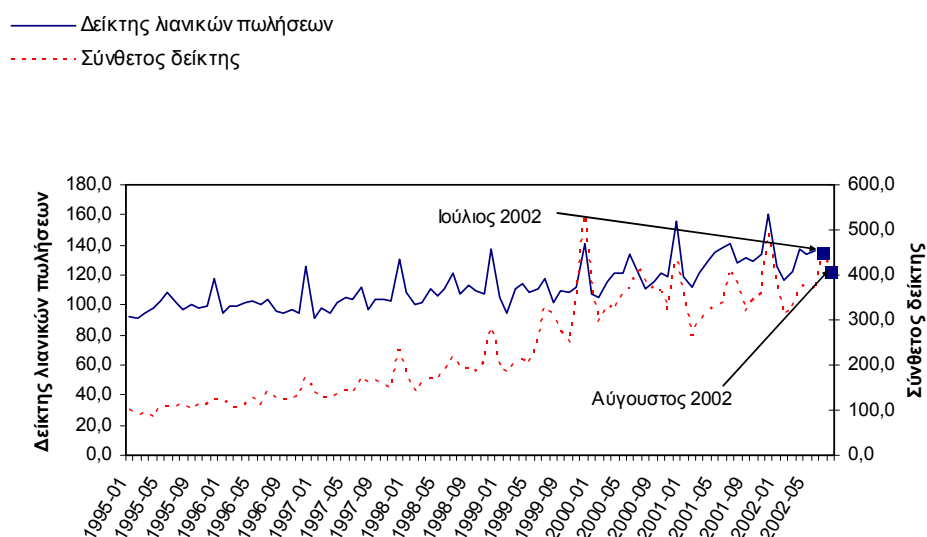
	Ιανουάριος - Αύγουστος			
	2001		2002	
	μεταβολή ΛΚ' 000	μερίδιο %	μεταβολή ΛΚ' 000	μερίδιο %
Δημόσια Ιδρύματα και Οργανισμοί	13.231	2,5	18.035	6,2
Γεωργία	-4.268	-0,8	-8.658	-3,0
Μεταλλεία	1.176	0,2	-1.489	-0,5
Μεταποίηση	-9.235	-1,8	-4.162	-1,4
Μεταφορές και Επικοινωνίες	2.382	0,5	2.286	0,8
Εξωτερικό και Εγχώριο Εμπόριο	103.112	19,7	58.318	20,1
Κτήρια και Κατασκευές	82.565	15,8	70.028	24,2
Τουρισμός	56.901	10,9	26.697	9,2
Προσωπικά και Επαγγελματικά Δάνεια	279.105	53,4	128.224	44,3
Προεξοφλήσεις Συναλλαγματικών: Εσωτερικού	-1.439	-0,3	477	0,2
Εξωτερικού	-407	-0,1	-260	-0,1
Σύνολο	523.123	100,0	289.496	100,0

Η παραχώρηση νέων πιστώσεων συνεχίζει να βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα και κατά το Σεπτέμβριο καταγράφοντας ρυθμό μεγέθυνσης 7,9%. Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία για το μήνα, παρατηρήθηκε αύξηση στις νέες πιστώσεις της τάξης των £34,8 εκ., έναντι αύξησης £67,3 εκ., τον Σεπτέμβριο του 2001. Επίσης, προκαταρκτικά εβδομαδιαία στοιχεία για την περίοδο 1-11 Οκτωβρίου δείχνουν ότι υπήρξε αύξηση στις νέες πιστώσεις κατά £37,6

εκ. έναντι αύξησης £34,7 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του 2001. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στη χρέωση τόκων σε δάνεια κατά το τέλος του τρίτου τριμήνου. Για ολόκληρη τη δωδεκαμηνία μέχρι 11 Οκτωβρίου 2002, το ύψος νέων δανείων ανέβηκε στα £603,0 εκ. που ισοδυναμεί με ετήσιο ρυθμό μεγέθυνσης 8,4% έναντι αύξησης 14,6% την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους.

Διάγραμμα 6

Δείκτης αξίας λιανικών πωλήσεων και σύνθετος δείκτης

Η μεταβολή στην παραχώρηση δανείων σε κατοίκους Κύπρου σε ξένο συνάλλαγμα παρουσίασε επιβράδυνση τον Αύγουστο² φτάνοντας τα £1,8 εκ. σε σύγκριση με αύξηση £4,8 εκ. τον Ιούλιο και πτώση £13,0 εκ. τον Ιούνιο. Το μερίδιο των πιστώσεων σε ξένο νόμισμα στις συνολικές πιστώσεις παρέμεινε αμετάβλητο στο 10,2% (πίνακας 9). Τα προκαταρκτικά στοιχεία για το Σεπτέμβριο δείχνουν ότι το ύψος ξένου δανεισμού μειώθηκε κατά £6,9 εκ. Επίσης, για την περίοδο 1 – 11 Οκτωβρίου οι ενδείξεις είναι ότι το ύψος του ξένου δανεισμού σε κατοίκους Κύπρου μειώθηκε περαιτέρω κατά £12,1 εκ.

² Σημειώνεται ότι τα αναφερόμενα μεγέθη περιλαμβάνουν μόνο τις χορηγίες των δανείων που παραχωρήθηκαν από όλα τα εγχώρια τραπεζικά ιδρύματα (all banks). Ο δανεισμός από τράπεζες του εξωτερικού σε Κύπριους σύμφωνα με τα στοιχεία που υποβάλλονται για το μακροπρόθεσμο δανεισμό κυμαινόταν σε πολύ χαμηλά επίπεδα.

Πίνακας 9

Πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα

(μεταβολή 2002, Κυπριακές λίρες εκατ.)

	Ιουν.	Ιουλ.	Αύγ.
Δάνεια σε ξένο νόμισμα σε κατοίκους Κύπρου	-13,0	4,8	1,8
Σύνολο πιστώσεων	179,2	-26,7	-15,1

(υπόλοιπα τέλος περιόδου, Κυπριακές λίρες εκατ.)

	1999	2000	2001	2001 Αύγ.	2002 Ιουλ.	2002 Αύγ.
Δάνεια σε ξένο νόμισμα σε κατοίκους Κύπρου	355,2	373,5	729,9	667,7	777,6	779,4
Σύνολο πιστώσεων	5673,5	6517,5	7317,0	7055,5	7652,8	7637,7
Μερίδιο %	6,3	5,7	10,0	9,5	10,2	10,2

Από τα στοιχεία που αφορούν το μακροπρόθεσμο δανεισμό των Κυπρίων σε ξένο νόμισμα για την πρώτη οκταμηνία του έτους επιβεβαιώνεται η στροφή των Κυπρίων προς ξένα νομίσματα πέραν του ευρώ. Ο ξένος δανεισμός των Κυπρίων προοδευτικά συνάπτεται σε δολάρια, ελβετικά φράγκα και ιαπωνικά γεν, με αποτέλεσμα οι χορηγήσεις σε ευρώ να περιοριστούν περίπου στο 66,0% των νέων πιστώσεων από το εξωτερικό, ενώ το υπόλοιπο ποσοστό κατανέμεται σχεδόν ισομερώς στα τρία προαναφερθέντα νομίσματα. Αυτό είναι σε αντίθεση με την εικόνα του προηγούμενου έτους

όπου το ευρώ κυριαρχούσε, σε ποσοστό πέραν του 80%, στις προτιμήσεις των δανειζομένων. Η πρόσφατη ενδυνάμωση του ευρώ και κατά συνέπεια αποδυνάμωση των τριών νομισμάτων πιθανόν να εξηγεί τη στροφή προς το δολάριο, γεν και ελβετικό φράγκο.

Κατά τους πρώτους οκτώ μήνες του 2002, γύρω στο 42,1% των δανείων σε ξένο συνάλλαγμα χρησιμοποιήθηκαν στον τομέα των κατασκευών στην Κύπρο, 32,2% για την αποπληρωμή υφιστάμενων υποχρεώσεων, ενώ το 17,0% των δανείων για την αγορά πάγιου εξοπλισμού³.

³ Αποπληρωμή υφιστάμενων υποχρεώσεων αναφέρεται τόσο σε υφιστάμενα δάνεια σε λίρες Κύπρου όσο και τη μετατροπή υφιστάμενων ξένων δανείων σε άλλο νόμισμα.

Πλαίσιο 1**Παρακολούθηση πιστωτικής επέκτασης***

Σύμφωνα με το οικονομικό πρόγραμμα (Financial Programme) ως τιμή αναφοράς για την πιστωτική επέκταση το 2002 καθορίστηκε το 11% για ολόκληρο το χρόνο. Επίτευξη της τιμής αναφοράς θα σημαίνει ότι οι πιστώσεις το 2002, ως ποσοστό του Α.Εγχ.Π., θα ανεβούν στο 131% από 125% το 2001**.

Πιστώσεις ως % του Α.Εγχ.Π.

	1997	1998	1999	2000	2001	2002
ΠΙ/Α.Εγχ.Π.	100%	106%	113%	119%	125%	131%

Η συνεχής διεύρυνση των πιστώσεων ως ποσοστού του Α.Εγχ.Π. δημιουργεί εύλογες ανησυχίες για τη διατηρησιμότητα (sustainability) μιας τέτοιας πολιτικής και κατ'επέκταση η τιμή αναφοράς του 11% για τις πιστώσεις θα πρέπει τουλάχιστον να τηρηθεί. Επομένως, είναι απαραίτητο να διαπιστώνεται αν η πορεία της πιστωτικής επέκτασης σε κάθε χρονική περίοδο βρίσκεται εντός ή εκτός της τιμής αναφοράς. Για να απαντηθεί το πιο πάνω ερώτημα εξετάζονται τρεις μέθοδοι:

(1) Αναγωγή σε ετήσιους όρους (annualised)

Ο ρυθμός αύξησης των πιστώσεων που παρατηρείται σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή ανάγεται σε ολόκληρο το έτος (annualised) δηλαδή αν συνεχίσει η πιστωτική επέκταση να διευρύνεται με τον ίδιο ρυθμό που θα καταλήξει για ολόκληρο το έτος.

Για παράδειγμα η πιστωτική επέκταση σε απόλυτα μεγέθη από τα τέλη Δεκεμβρίου 2001 μέχρι το τέλος Αυγούστου, 2002 ήταν της τάξης των £304,3 εκ. Αυτή η απόλυτη μεταβολή μεταφραζόμενη σε ρυθμό αύξησης σε ετήσια βάση προσαρμοσμένη για εποχικότητα δίνει:

Ετήσια Βάση (εποχικά διορθωμένη***)	Τιμή αναφοράς
9,8%	11%

(2) 12μηνος ρυθμός αύξησης

Η τιμή αναφοράς του 11% καθορίστηκε ως η αύξηση των πιστώσεων από Δεκέμβριο σε Δεκέμβριο. Οπότε θα ήταν λογικό να υποθέσουμε ότι ο κάθε μήνας έναντι του αντίστοιχου μήνα του προηγούμενου χρόνου θα πρέπει να παρουσιάζει ρυθμό αύξησης μικρότερο ή ίσο της τιμής αναφοράς ώστε η πιστωτική επέκταση στο τέλος του έτους να παραμείνει εντός των καθορισμένων πλαισίων. Με βάση τη μέθοδο αυτή ο 12μηνος ρυθμός επέκτασης των πιστώσεων προς τον ιδιωτικό τομέα τον Αύγουστο είναι:

* Η πιστωτική επέκταση συμπεριλαμβάνει όλα τα τραπεζικά ιδρύματα (all banks)

** Εάν συνυπολογισθεί και η χορήγηση πιστώσεων από τα συνεργατικά τότε οι συνολικές πιστώσεις ως ποσοστό του Α.Εγχ.Π. διαφοροποιούνται ως 139% το 1997, 145% το 1998, 154% το 1999, 158% το 2000 και 162% το 2001.

*** Ο υπολογισμός της εποχικότητας έγινε με τη μέθοδο X11 και περιέλαβε μια περίοδο 15 χρόνων.

	12 μήνες	Τιμή Αναφοράς
	8,4%	11,0%
Κινητός Μέσος όρος	8,5%	

Η μέθοδος αυτή παρουσιάζει το πρόβλημα βάσης (base effect) δηλ. τα στοιχεία δυνατό να είναι παραπλανητικά αν ο μήνας βάσης για κάποιο λόγο παρουσιάζεται ασυνήθιστα ψηλός ή χαμηλός. Για περιορισμό του προβλήματος η παρακολούθηση του εν λόγω μεγέθους δέον όπως συμπληρώνεται με τη μέθοδο των κινητών μέσων (moving average).

(3) Μέθοδος κατανομής

Η Κεντρική Τράπεζα υπολόγισε ότι οι πιστώσεις θα μπορούσαν να διευρυνθούν μέχρι £808 εκ. και να φτάσουν τα £8150 εκ. στο τέλος του 2002. Το ποσό αυτό (τιμή αναφοράς) δυνατό να κατανεμηθεί μέσα στους μήνες του 2002 σύμφωνα με την εποχικότητα των προηγούμενων ετών. Η όλη παρακολούθηση δυνατό να γίνεται με τον ακόλουθο πίνακα όπου η πρώτη γραμμή παρουσιάζει την κατανομή των πιστώσεων σύμφωνα με την τιμή αναφοράς και η δεύτερη γραμμή τη μέχρι σήμερα πραγματοποιηθείσα πιστωτική επέκταση. Όπως φαίνεται από τον πίνακα η μέχρι σήμερα πιστωτική επέκταση βρίσκεται σε επίπεδα χαμηλότερα από την τιμή αναφοράς.

Πίνακας τραπεζικής χρηματοδότησης 2002

(Κυπριακές λίρες εκατ.)

	Ιαν.	Φεβ.	Μαρ.	Απρ.	Μάιος	Ιουν.	Ιουλ.	Αύγ.	Σεπ.	Οκτ.	Νοεμ.	Δεκ.
Τιμή αναφοράς*	7359	7431	7529	7550	7578	7658	7676	7646	7712	7753	7795	8150
Πραγματική	7360,6	7394,7	7465,2	7479,5	7518,6	7691,2	7664,3	7649,0				

* Ο υπολογισμός της εποχικότητας έγινε με τη μέθοδο Χ11 και περιέλαβε μια περίοδο 15 χρόνων. Επειδή δυνατό να διαφοροποιήθηκε μέσα στα χρόνια το εποχικό πρότυπο των τραπεζών λήφθηκε επίσης υπόψη το ποσοστό πιστώσεων που παραχωρήθηκε κάθε μήνα τα τελευταία 6 χρόνια.

Χρηματαγορά

Στην αγορά χρήματος συνεχίστηκαν τον Αύγουστο οι συνθήκες πλεονάζουσας ρευστότητας παρουσιάζοντας, ωστόσο, το Σεπτέμβριο σημαντική μείωση. Συγκεκριμένα, το μήνα Αύγουστο δεν υπήρξε σημαντική διαφοροποίηση στις τάσεις τραπεζικής ρευστότητας με τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της Κεντρικής Τράπεζας να αυξάνονται και τις υπεραναλήψεις της κυβέρνησης να παρουσιάζουν μείωση, λόγω, κυρίως, της άντλησης ρευστότητας από την αγορά χρεογράφων. Αντίθετα, η κάμψη στις συνθήκες πλεοναστικής ρευστότητας που παρατηρήθηκε το Σεπτέμβριο οφείλεται κατά κύριο λόγο στην περαιτέρω μείωση στις υπεραναλήψεις της κυβέρνησης και κατά δεύτερο λόγο στη μείωση στα καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα. Συγκεκριμένα, όπως φαίνεται στον πίνακα 11, το μήνα Σεπτέμβριο η υπερανάλληψη της

κυβέρνησης μειώθηκε στα £127,3 εκ., σε σύγκριση με £166,4 εκ. τον Αύγουστο, ενώ τα καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα μειώθηκαν στα £1451,0 εκ., από £1465,0 τον προηγούμενο μήνα.

Η Κεντρική Τράπεζα, για να διατηρήσει τα επιτόκια συμβατά με την αντιπληθωριστική πολιτική της, παρενέβηκε στην αγορά χρήματος μέσω δημοπρασιών (depos). Ειδικότερα το Σεπτέμβριο, η Κεντρική Τράπεζα απορρόφησε μέση ημερήσια ρευστότητα ύψους £392,3 εκ. έναντι £427,1 εκ. του προηγούμενου μήνα, γεγονός που επιβεβαιώνει ότι κατά το Σεπτέμβριο η υπερβάλλουσα ρευστότητα παρουσίασε αισθητή πτώση. Το μέσο μηνιαίο επιτόκιο για το Σεπτέμβριο έφτασε τα 3,99%, σε αντίθεση με 3,91% τον προηγούμενο μήνα, ενώ το μέσο επιτόκιο της δημοπρασίας αποδοχής καταθέσεων ήταν 3,92%.

Πίνακας 10

Επιτόκια

(ποσοστά % ετησίως,
αριθμητικός μέσος όρος των σταθμικών μέσων επιτοκίων της περιόδου)

	1999	2000	2001	2001 Σεπ.	2002 Αύγ.	2002 Σεπ.	2002 Οκτ.*
Διατραπεζική αγορά (1 μέρα)	5,15	5,96	4,93	3,97	3,33	3,72	3,49
Repos	5,45	5,97	6,39				
Reverse repos/depos		4,44	4,59	4,60	3,91	3,99	3,98
Γραμμάτια δημοσίου (13 εβδομάδες)	5,54	5,75	6,00				
Γραμμάτια δημοσίου (52 εβδομάδες)	6,00	6,21	6,35	5,50	4,28	4,28	
Χρεόγραφα αναπτύξεως (2 χρόνια)		6,55	6,11		4,54	4,53	4,49
Χρεόγραφα αναπτύξεως (5 χρόνια)	7,27	7,45	6,96		5,11	5,09	5,09
Χρεόγραφα αναπτύξεως (10 χρόνια)	7,36	7,55	7,66				5,36
Χρεόγραφα αναπτύξεως (15 χρόνια)			6,47				5,60

* Μέχρι 23/10/2002

Πίνακας 11

	Προσφορά ρευστότητας					Απορρόφηση ρευστότητας						Τρεχούμενοι λογαριασμοί πιστωτικών ιδρυμάτων (MRA)	Νομισματική βάση (6+7+9+12)	
	Πράξεις νομισματικής πολιτικής										12			13
	Καθαρό ενεργητικό σε χρυσό και συνάλλαγμα (NFA)	Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης (repos)	Πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης	Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης (lombard)	Άλλες πράξεις (swap)	Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων (overnight)	Πρόσθετες και ειδικές και Σ.Μ.Ε. Καταθέσεις (additional & special & S.M.E. dep.)	Rev - repos & depots	Τραπεζογραμμάτια, νομίσματα σε κυκλοφορία (cur. in circul.)	Καταθέσεις κεντρικής κυβέρνησης (καθαρές)				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
2000	Σεπ.	1.028,0	0,0	0,0	4,0	0,4	3,7	0,5	0,0	358,6	48,2	112,1	509,3	868,4
	Οκτ.	1.018,1	0,0	0,0	18,6	4,3	0,3	0,0	0,0	354,7	-26,8	194,9	517,8	872,5
	Νοε.	1.056,5	0,0	0,0	6,3	1,8	3,7	0,0	0,0	341,5	9,8	199,8	509,8	851,2
	Δεκ.	1.007,1	0,0	0,0	18,9	1,1	4,1	0,5	0,0	353,8	-22,4	184,1	507,0	861,2
2001	Ιαν.	892,6	10,2	0,0	8,6	1,1	3,9	94,5	0,0	346,9	51,8	-15,9	431,3	876,6
	Φεβ.	876,0	49,5	0,0	0,5	1,2	12,5	93,9	0,0	336,2	-6,8	47,8	443,6	886,1
	Μαρ.	991,3	16,3	0,0	5,0	1,0	2,9	93,0	0,0	337,5	38,2	97,0	444,9	878,3
	Απρ.	1.075,1	0,0	0,0	18,2	0,7	0,3	90,7	0,0	358,7	0,0	194,4	449,7	899,5
	Μαϊ.	1.109,6	0,0	0,0	28,2	1,2	1,0	84,2	0,0	369,4	58,4	175,7	450,3	904,9
	Ιουν.	1.316,1	0,0	0,0	0,0	0,0	57,9	79,7	26,4	382,7	132,3	198,2	439,1	959,3
	Ιουλ.	1.379,0	0,0	0,0	1,2	0,0	9,2	79,6	92,0	393,8	159,8	194,5	451,1	933,8
	Αυγ.	1.333,2	0,0	0,0	0,5	0,0	39,3	79,6	58,6	393,9	125,6	179,4	457,2	970,2
	Σεπ.	1.359,6	0,0	0,0	0,0	0,0	58,7	79,6	94,8	386,0	89,4	189,3	461,8	986,1
	Οκτ.	1.358,1	0,0	0,0	2,3	0,1	19,4	79,6	104,7	384,3	58,0	250,0	464,5	947,8
	Νοε.	1.372,1	0,0	0,0	2,3	0,0	13,3	79,4	118,5	366,5	54,6	275,5	466,6	925,8
	Δεκ.	1.334,4	0,0	0,0	3,6	0,0	8,3	79,4	111,9	385,3	10,5	274,6	468,1	941,1
2002	Ιαν.	1.309,0	0,0	0,0	0,8	0,0	16,4	79,4	174,3	377,6	64,7	124,2	473,1	946,6
	Φεβ.	1.384,4	0,0	0,0	0,6	0,0	14,5	79,4	131,3	363,9	169,8	137,7	488,6	946,4
	Μαρ.	1.684,4	0,0	0,0	3,3	0,0	24,8	79,4	189,9	367,4	369,6	167,3	489,2	960,9
	Απρ.	1.637,5	0,0	0,0	3,4	0,0	17,6	79,4	267,7	379,4	121,7	284,6	490,7	967,0
	Μαϊ.	1.632,1	0,0	0,0	1,0	0,0	11,2	79,4	287,6	400,1	98,2	263,2	493,4	984,1
	Ιουν.	1.576,3	0,0	0,0	0,6	0,0	26,0	79,4	366,9	403,1	-16,3	221,6	496,3	1.004,7
	Ιουλ.	1.403,2	0,0	0,0	1,5	0,0	41,5	79,4	405,2	413,5	-212,0	179,6	497,5	1.031,9
	Αυγ.	1.465,0	0,0	0,0	1,9	0,0	21,9	79,5	427,1	422,7	-166,4	176,7	505,4	1.029,5
	Σεπ.	1.451,0	0,0	0,0	8,6	0,0	2,2	79,3	392,3	413,0	-127,3	190,8	509,3	1.003,9

Ως αποτέλεσμα των μειωμένων συνθηκών πλεοναστικής ρευστότητας, το Σεπτέμβριο το επιτόκιο της διατραπεζικής αγοράς διαμορφώθηκε σε αρκετά ψηλότερο επίπεδο από το μέσο επιτόκιο του προηγούμενου μήνα. Συγκεκριμένα, το μέσο επιτόκιο της διατραπεζικής αγοράς διάρκειας μιας νύκτας από το 3,33% τον Αύγουστο, ανήλθε στο 3,72% το Σεπτέμβριο. Όσον αφορά τους τίτλους του δημοσίου, δεν έγιναν δημοπρασίες σε τριμηνιαία γραμμάτια το Σεπτέμβριο ενώ το μέσο μηνιαίο επιτόκιο των γραμματίων του δημοσίου διάρκειας 52 εβδομάδων βρισκόταν στο 4,28%, παραμένοντας αναλλοίωτο σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα (πίνακας 10). Στους μακροπρόθεσμους τίτλους, το μέσο επιτόκιο των πενταετών χρεογράφων βρισκόταν στο 5,09% σε σύγκριση με 5,11% τον Αύγουστο, ενώ για τα δεκαετή και δεκαπενταετή χρεόγραφα δεν έγινε καμία δημοπρασία κατά την περίοδο Αυγούστου – Σεπτεμβρίου 2002.

Οι πιο πρόσφατες δημοπρασίες σε κυβερνητικά χρεόγραφα διεξήχθησαν στις 15 Οκτωβρίου 2002 και τα αντίστοιχα επιτόκια τους παρουσιάζονται στον πίνακα 10. Αξίζει να σημειωθεί ότι για πρώτη φορά τα εγχώρια μακροπρόθεσμα πραγματικά επιτόκια βρισκόνταν, κατά το μήνα Αύγουστο, σε χαμηλότερα επίπεδα από τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά. Ο μέσος όρος των τελευταίων δώδεκα μηνών των μακροπρόθεσμων επιτοκίων μειώθηκε στο 5,37%⁴, από 6,47% την δωδεκαμηνία μέχρι τον Ιούνιο, αντικατοπτρίζοντας τις μειώσεις των βασικών επιτοκίων κατά το 2001. Ταυτόχρονα, καταγράφηκε αύξηση στον εγχώριο πληθωρισμό με αποτέλεσμα τα εγχώρια πραγματικά επιτόκια να υπολείπονται των αντίστοιχων επιτοκίων της Ε.Ε. κατά 29 μ.β. Σημειώνεται ότι τον Ιούνιο τα εν λόγω εγχώρια επιτόκια υπερέιχαν των ευρωπαϊκών κατά 124 μ.β. (πίνακας 12).

⁴ Κατά την υπό ανασκόπηση περίοδο δεν έγινε αποδεκτή καμία προσφορά σε δεκαετή χρεόγραφα εξαιρουμένης της τελευταίας δημοπρασίας που πραγματοποιήθηκε στις 25 Φεβρουαρίου, 2002.

Πίνακας 12**Πληθωρισμός και επιτόκια σε Ευρώπη και Κύπρο - Αύγουστος 2002***(μέσος όρος τελευταίων 12 μηνών)*

	Πληθωρισμός (ΕνΔΤΚ)	Μακροπρόθεσμα Επιτόκια	Μακροπρόθεσμα Πραγματικά Επιτόκια
Βέλγιο	1,80	5,10	3,30
Δανία	2,20	5,10	2,90
Γερμανία	1,50	4,90	3,40
Ελλάδα	3,80	5,30	1,50
Ισπανία	3,10	5,10	2,00
Γαλλία	1,80	5,00	3,20
Ιρλανδία	4,50	5,10	0,60
Ιταλία	2,40	5,20	2,80
Λουξεμβούργο	1,70	4,80	3,10
Ολλανδία	4,40	5,00	0,60
Αυστρία	1,80	5,10	3,30
Πορτογαλία	3,70	5,10	1,40
Φιλανδία	2,30	5,10	2,80
Σουηδία	2,50	5,40	2,90
Ηνωμένο Βασίλειο	1,20	5,00	3,80
Ευρωζώνη	2,20	5,00	2,80
ΕΕ-15	2,10	5,00	2,90
Κύπρος	2,76	5,37	2,61

Διεθνή και Εγχώρια Επιτόκια

Οι νομισματικές αρχές των μεγαλύτερων οικονομιών, όπως προαναφέρθηκε, τήρησαν στάση αναμονής, λόγω κυρίως της αβεβαιότητας που επικρατεί στις διεθνείς οικονομικές συνθήκες. Η μη διαφοροποίηση των επιτοκίων τόσο από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) όσο και από

την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (πίνακας 13) είχε ως αποτέλεσμα το εύρος της ψαλίδας στα βασικά τους επιτόκια να παραμείνει στις 125 μ.β. για το επιτόκιο οριακής χρηματοδότησης και 25 μ.β. στο επιτόκιο καταθέσεων μιας νύκτας.

Πίνακας 13

Βασικά επιτόκια

(ποσοστά % ετησίως, μεταβολές σε εκατοστιαίες μονάδες)

		μεταβολή
Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα		
<i>(10 Οκτωβρίου 2002)</i>		
Ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς για repos	3,25	-
Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης (Lombard)	4,25	-
Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων (Deposit facility)	2,25	-
Τράπεζα της Αγγλίας		
<i>(10 Οκτωβρίου 2002)</i>		
Repo Rate	4,00	-
Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ		
<i>(24 Σεπτεμβρίου 2002)</i>		
Federal Funds Rate	1,75	-
Discount Rate	1,25	-
Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου		
<i>(20 Σεπτεμβρίου 2002)</i>		
Ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς για repos	4,00	-
Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης (Lombard)	5,50	-
Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων (Deposit facility)	2,50	-

Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ)

Η πτωτική πορεία του Γενικού Δείκτη Τιμών συνεχίστηκε κατά την περίοδο Αυγούστου – Σεπτεμβρίου 2002. Η πώση του δείκτη κατά την υπό ανασκόπηση περίοδο συνοδεύτηκε με αντίστοιχη μείωση στον όγκο συναλλαγών σε σύγκριση με τον Ιούλιο. Την τελευταία μέρα του Αυγούστου ο Γενικός Δείκτης Τιμών έκλεισε στις 87,5 μονάδες και την αντίστοιχη του Σεπτεμβρίου στις 84,5 μονάδες (διάγραμμα 7). Σημειώνεται ότι την περίοδο Αυγούστου - Σεπτεμβρίου, ο δείκτης κυμάνθηκε μεταξύ 82,5 και 89,5 μονάδων. Τον Αύγουστο, ο μέσος ημερήσιος όγκος ήταν £0,5 εκ. σε σύγκριση με £0,6 εκ. τον Ιούλιο, ενώ ο

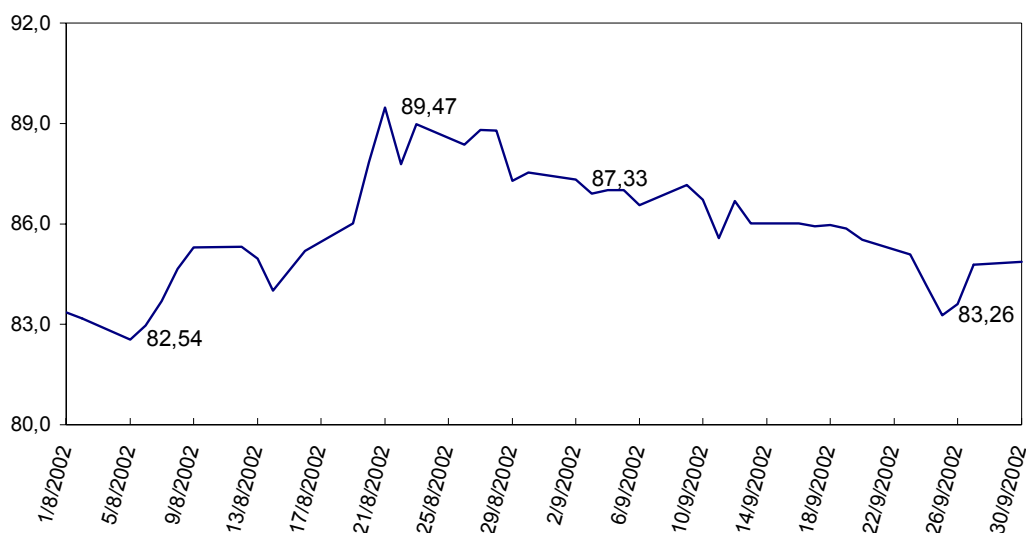
μέσος ημερήσιος αριθμός συναλλαγών μειώθηκε στις 997 από 1046 τον Ιούλιο. Το Σεπτέμβριο, ο μέσος ημερήσιος όγκος παρέμεινε στο £0,5 εκ., ενώ ο μέσος ημερήσιος αριθμός συναλλαγών μειώθηκε περαιτέρω στις 835. Όλοι οι κλαδικό δείκτες σημείωσαν άνοδο τον Αύγουστο, σε αντίθεση με το Σεπτέμβριο όπου οι πλείστοι παρουσίασαν πτώση. Οι τίτλοι στους οποίους επικεντρώθηκε το μεγαλύτερο ποσοστό του μηνιαίου όγκου συναλλαγών ήταν οι μετοχές της Τράπεζας Κύπρου και της Λαϊκής Τράπεζας, με αντίστοιχα ποσοστά 15,7% και 8,9% τον Αύγουστο και 16,9% και 9,8% το Σεπτέμβριο.

Διάγραμμα 7

Γενικός Δείκτης Τιμών Χρηματιστηρίου (ΧΑΚ)

Αύγουστος - Σεπτέμβριος 2002

(29/3/1996=100, ημερήσια στοιχεία)

Ο πίνακας 14 δείχνει ότι οι εισροές κεφαλαίων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου παρουσίασαν επιβράδυνση το μήνα Αύγουστο. Συγκεκριμένα, οι αγορές μετοχών στο ΧΑΚ από μη κατοίκους Κύπρου υπερτερούσαν των πωλήσεων κατά £0,044 εκ., ενώ τον προηγούμενο μήνα υπερτερούσαν κατά £0,153

εκ. Το Σεπτέμβριο οι καθαρές επενδύσεις παρέμειναν ουσιαστικά αμετάβλητες, με μείωση τόσο στις αγορές όσο και στις πωλήσεις. Οι πίνακες 11 και 12 του παραρτήματος παρουσιάζουν τις αγορές και πωλήσεις μετοχών από μη κατοίκους Κύπρου, κατά χώρα διαμονής.

Πίνακας 14

Επενδύσεις μη κατοίκων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου

(Λίρες Κύπρου, εκατ.)

	2001	2002		
	Δεκ.	Ιούλ.	Αύγ.	Σεπτ.
Αγορές	0,367	0,161	0,051	0,044
Πωλήσεις	0,577	0,008	0,007	0,001
Καθαρές επενδύσεις	-0,210	0,153	0,044	0,043

2.3 ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ

Οι τιμές κατά το Σεπτέμβριο του 2002 σημείωσαν αύξηση της τάξης του 3,41%, σε σύγκριση με 3,77% τον Αύγουστο. Όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, η μικρή επιβράδυνση του πληθωρισμού οφείλεται κυρίως στη μείωση των τιμών των εγχώριων γεωργικών προϊόντων, στην επιβράδυνση των τιμών των εγχώριων βιομηχανικών προϊόντων καθώς και στη μείωση που σημείωσαν και πάλι οι τιμές των εισαγόμενων προϊόντων. Αντίθετα, οι τιμές των υπηρεσιών παρουσίασαν οριακή επιτάχυνση. Σημειώνεται ότι οι αυξήσεις των τιμών τον Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο περιλαμβάνουν την επίδραση της αύξησης του βασικού συντελεστή ΦΠΑ και άλλων αλλαγών στους καταναλωτικούς φόρους και παρουσιάζουν αισθητή επιτάχυνση σε σχέση με τους πρώτους έξι μήνες.

Όσον αφορά την κατηγορία των εγχώριων προϊόντων, σημαντική εξέλιξη κατά τον Σεπτέμβριο του 2002 αποτελεί η σημαντική μείωση των τιμών των γεωργικών προϊόντων κατά 2,82%, σε σύγκριση με πτώση 0,4% που σημειώθηκε τον προηγούμενο μήνα, ενώ οι τιμές του ηλεκτρισμού παρουσίασαν επιτάχυνση. Παράλληλα, οι τιμές των βιομηχανικών

προϊόντων παρουσίασαν και πάλι μεγάλη άνοδο, αν και επιβραδυνόμενη, της τάξης του 8,81%, έναντι 9,59% τον Αύγουστο. Κατά τον Σεπτέμβριο του 2002 σημειώθηκε επίσης, επιτάχυνση της τιμής του ηλεκτρισμού σε σύγκριση με τον Αύγουστο, ενώ οι τιμές των καυσίμων παρουσίασαν αύξηση της τάξης του 21,9% όπως και τον Αύγουστο. Η πορεία των τιμών αυτών είναι απόρροια των εξελίξεων στις διεθνείς αγορές πετρελαίου καθώς και στις αυξήσεις των φόρων κατανάλωσης των πετρελαιοειδών και του βασικού συντελεστή ΦΠΑ από την 1^η Ιουλίου 2002, από 10% σε 13%. Ενδεικτικό τούτου είναι το γεγονός ότι κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους, πριν δηλαδή την αύξηση του ΦΠΑ και των τιμών του πετρελαίου σε επίπεδα ψηλότερα από τους αντίστοιχους περσινούς μήνες, οι τιμές του ηλεκτρισμού σημείωσαν πτώση κατά 8,73%, ενώ των καυσίμων είχαν σημειώσει μηδενική μεταβολή. Σημειώνεται ότι οι μέσες τιμές του ακάθαρτου πετρελαίου (Brent) κατά τον Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο του 2002 ανήλθαν στα \$26, \$27 και \$28 το βαρέλι, αντίστοιχα, καταγράφοντας αυξήσεις σε σχέση με τις περσινές αντίστοιχες τιμές. Οι τιμές αυτές καταγράφουν ανοδική πορεία, εν μέρει λόγω και της αναμενόμενης επίθεσης στο Ιράκ.

Πίνακας 15

Ποσοστιαία μεταβολή δείκτη τιμών καταναλωτή κατά οικονομική κατηγορία

	2000	2001	Σεπτέμβριος 2001/2000	Αύγουστος 2002/2001	Σεπτέμβριος 2002/2001
Σύνολο	4,14	1,97	2,05	3,77	3,41
A Εγχώρια Προϊόντα	7,15	1,34	1,88	6,95	5,93
A.1 Γεωργικά	8,98	4,50	11,16	-0,40	-2,82
A.2 Βιομηχανικά	4,40	0,78	-0,24	9,59	8,81
A.2.1 Βιομηχ. μη πετρελαιοειδή	2,45	0,10	0,48	6,87	6,02
A.2.2 Καύσιμα και υγραέριο	14,86	3,99	-3,48	21,86	21,87
A.3 Ηλεκτρισμός	47,32	-3,23	-3,99	2,13	3,52
B Εισαγόμενα Προϊόντα	2,13	0,47	-0,42	-3,13	-3,22
B.1 Μηχανοκίνητα οχήματα	3,78	0,55	-1,10	-10,29	-9,72
B.2 Άλλα εισαγόμενα	0,93	0,41	0,09	2,33	1,62
Γ Υπηρεσίες	2,52	3,35	3,49	4,37	4,47

Οι τιμές των εισαγόμενων προϊόντων κατά τον Σεπτέμβριο του 2002 σημείωσαν περαιτέρω πτώση, της τάξης του 3,22%, σε σύγκριση με μείωση κατά 3,13% και 0,42% που σημειώθηκαν αντίστοιχα, τον Αύγουστο του 2002 και τον Σεπτέμβριο του 2001. Συγκεκριμένα, οι τιμές των μηχανοκίνητων οχημάτων σημείωσαν αισθητή πτώση κατά 9,72%, λόγω της σημαντικής μείωσης των φόρων κατανάλωσης για τα αυτοκίνητα, που τέθηκε σε εφαρμογή από την 1^η Ιουλίου 2002, ενώ οι τιμές των άλλων εισαγόμενων προϊόντων σημείωσαν και πάλι άνοδο, άνκαι επιβραδυνόμενη, λόγω της αύξησης του ΦΠΑ

Τέλος, οι τιμές των υπηρεσιών κατέγραψαν κατά τον Σεπτέμβριο αύξηση της τάξης του 4,47%, σε σύγκριση με άνοδο 4,37% τον Αύγουστο του 2002 και 3,49% τον Σεπτέμβριο του 2001.

Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω εξελίξεων, ο πληθωρισμός κατά το πρώτο εννιάμηνο του 2002 ανήλθε στο 2,81%, σε σύγκριση με 1,84% την αντίστοιχη περίοδο του 2001. Η επιτάχυνση αυτή αποδίδεται εν μέρει στην κατακόρυφη αύξηση των τιμών των γεωργικών προϊόντων στις αρχές του έτους, αλλά και στην αύξηση του συντελεστή ΦΠΑ και άλλων φόρων κατανάλωσης από τον Ιούλιο του 2002. Εκτενέστερη ανάλυση των εξελίξεων στο μέτωπο του πληθωρισμού κατά οικονομική κατηγορία παρουσιάζεται στους πίνακες 7 μέχρι 10 του παραρτήματος⁵

⁵ Ο πίνακας 7 παρουσιάζει την ποσοστιαία μεταβολή του δείκτη τιμών καταναλωτή από το 2000 μέχρι τον Ιούνιο του 2002, ενώ ο πίνακας 8 παρουσιάζει τις αντίστοιχες σταθμισμένες επιδράσεις των επιμέρους οικονομικών κατηγοριών πάνω στο συνολικό δείκτη για την ίδια περίοδο. Επιπρόσθετα, οι πίνακες 9 και 10 του επισυνημμένου παραρτήματος παρουσιάζουν τις αντίστοιχες αναλύσεις των πρόσφατων εξελίξεων στο μέτωπο του πληθωρισμού κατά κατηγορία προϊόντων.

Όσον αφορά στις προοπτικές για το 2002, ο πληθωρισμός αναμένεται να κυμανθεί γύρω στο 3,0% με 3,5%, εν μέρει λόγω της επίδρασης της αύξησης του συντελεστή του ΦΠΑ και των αλλαγών στους άλλους έμμεσους φόρους που ψηφίστηκαν πρόσφατα. Η πρόβλεψη αυτή, βασίζεται στο πλαίσιο ανάλυσης των τιμών κατά οικονομική κατηγορία, όπως παρουσιάζεται πιο πάνω, και υποθέτει ότι οι διεθνείς τιμές πετρελαίου θα διατηρηθούν περίπου στο επίπεδο των \$26 το βαρέλι κατά τη διάρκεια του χρόνου⁶, ενώ δεν αναμένεται να σημειωθούν περαιτέρω μεγάλες διακυμάνσεις της κυπριακής λίρας έναντι του ευρώ, δολαρίου, στερλίνας και γεν. Επίσης, στις προβλέψεις υιοθετείται η υπόθεση εργασίας ότι οι τιμές των γεωργικών προϊόντων θα σημειώσουν μικρή επιτάχυνση σε σχέση με το 2001, ως αποτέλεσμα κυρίως των μεγάλων αυξήσεων που σημειώθηκαν τους πρώτους τέσσερις μήνες του έτους, σε αντιπαράβολη με μια αναμενόμενη μείωση των τιμών κατά το υπόλοιπο του έτους.

Λαμβάνοντας υπόψη την επίδραση των πρόσφατα ψηφισθέντων φορολογικών μέτρων, καθώς και των νέων μέτρων που θα εφαρμοσθούν από την 1η Ιανουαρίου, 2003, όπως π.χ. η περαιτέρω αύξηση του βασικού συντελεστή ΦΠΑ στα 15%, ο πληθωρισμός κατά το 2003 αναμένεται να αυξηθεί περαιτέρω και να κυμανθεί γύρω στο 4% - 4,5%. Η προκαταρκτική αυτή πρόβλεψη βασίζεται επίσης στην υπόθεση εργασίας ότι οι τιμές του πετρελαίου θα παραμείνουν γύρω στα 25 δολάρια το βαρέλι και ότι οι τιμές των γεωργικών προϊόντων θα σημειώσουν μικρή αύξηση.

⁶ Σύμφωνα με τις τελευταίες προβλέψεις των διεθνών αγορών, αναμένεται ότι οι τιμές του πετρελαίου θα πλησιάσουν τα \$30 το βαρέλι περίπου για το υπόλοιπο του έτους που εξυπακούει σημαντική αύξηση σε σχέση με τις αντίστοιχες τιμές του 2001 κατά το τελευταίο τρίμηνο του έτους.

Σημειώνεται πάντως ότι αν οι πληθωριστικές εξελίξεις, τροφοδοτούμενες από τις αυξήσεις των τιμών των πρώτων υλών αλλά και των μισθών (λόγω ΑΤΑ), οδηγήσουν σε περαιτέρω αλυσιδωτές αυξήσεις, η πιο πάνω πρόβλεψη δυνατόν να θεωρηθεί ως αισιόδοξη.

Για σκοπούς σύγκρισης, στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται τα τελευταία μηνιαία στοιχεία του πληθωρισμού για την Κύπρο, την Ευρωζώνη και μερικές άλλες σημαντικές χώρες, καθώς και οι αντίστοιχες προβλέψεις για το 2002.

Πίνακας 16

Πληθωρισμός: Κύπρος & άλλες χώρες

	μεταβολή σε ετήσια βάση	μήνας	πρόβλεψη για το 2002 ¹
Κύπρος	3,4	Σεπτ.	3,0 ²
Ευρωζώνη	2,2	Σεπτ.	2,2
Η.Π.Α.	1,8	Αύγ.	1,6
Μ.Βρετ.	1,4	Αύγ.	1,9
Γερμανία	1,0	Σεπτ.	1,4
Ιταλία	2,6	Σεπτ.	2,4
Δανία	2,4	Σεπτ.	2,3
Γαλλία	1,8	Αύγ.	1,8
Αυστρία	1,9	Αύγ.	1,7
Βέλγιο	1,3	Σεπτ.	1,6
Ισπανία	3,6	Αύγ.	3,3
Σουηδία	2,0	Αύγ.	2,3
Ελβετία	0,5	Σεπτ.	0,7
Ιαπωνία	-0,9	Αύγ.	-0,9
Καναδάς	2,6	Αυγ	2,0

(1) Πηγή: *The Economist*

(2) Πηγή: *Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου*

2.4 ΕΓΧΩΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Μια συνοπτική εικόνα της γενικής κατάστασης που επικρατεί στην εγχώρια οικονομία φαίνεται στον πίνακα 17 που ακολουθεί, όπου παρουσιάζεται μια σειρά από τελευταία διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία. Το πιο χαρακτηριστικό ίσως στοιχείο για το 2002 εξακολουθεί να αποτελεί η πορεία των τουριστικών αφίξεων που συνεχίζει να παρουσιάζει σημαντική κάμψη κατά το πρώτο οκτάμηνο του έτους. Το εισόδημα από τον

τουρισμό παρουσιάζει πτώση κατά την πρώτη επταμηνία του έτους, αν και αυτή είναι μικρότερη της μείωσης στις αφίξεις τουριστών. Παράλληλα, σημαντικοί δείκτες προσφοράς και ζήτησης υποδηλούν μια επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας το τρέχον έτος σε σύγκριση με το 2001, ενώ η ανεργία κατά τους τελευταίους μήνες συνεχίζει την ανοδική της πορεία σε σχέση με τους αντίστοιχους μήνες του 2001.

Παραγωγή

Στους τομείς των υπηρεσιών, σημειώνεται η σημαντική μείωση στις αφίξεις τουριστών κατά 18,8% τον Αύγουστο του 2002, σε σύγκριση με άνοδο 4,2% τον Αύγουστο του προηγούμενου χρόνου. Για ολόκληρη την πρώτη οκταμηνία του έτους, οι αφίξεις σημείωσαν πτώση κατά 14,0%, σε σύγκριση με άνοδο 4,7% την αντίστοιχη περίοδο του 2001. Τα έσοδα από τον τουρισμό για την πρώτη επταμηνία του 2002 μειώθηκαν κατά 11,1% και υπολογίζονται στα £606,3 εκ. ενώ την αντίστοιχη περίοδο οι αφίξεις σημείωσαν πτώση της τάξης του 12,9%. Η μικρότερη πτώση που παρουσιάζει το εισόδημα από τον τουρισμό, σε σύγκριση με τη μείωση στις αφίξεις, οφείλεται στην άνοδο της κατά κεφαλήν δαπάνης των τουριστών. Σημειώνεται επίσης ότι σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία που αφορούν τις τουριστικές αφίξεις του μηνός Σεπτεμβρίου, αυτές παρουσιάζουν πτώση 6,9% σε σύγκριση με πτώση 0,2% που σημειώθηκε το Σεπτέμβριο του 2001, ενώ για ολόκληρη την περίοδο των εννέα μηνών η μείωση φθάνει στο 13,0%.

Οι αρνητικές προοπτικές των τουριστικών αφίξεων μέσα στο 2002 αποτυπώνονται και στη μείωση του βαθμού αισιοδοξίας των ξενοδόχων, όπως φαίνεται στην Έρευνα Επιχειρηματικών Προβλέψεων που διεξήχθη από τη Στατιστική Υπηρεσία τον Αύγουστο του 2002. Συγκεκριμένα, το ποσοστό των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων

Πίνακας 17

Τελευταίοι Διαθέσιμοι Οικονομικοί Δείκτες

Δείκτες	2000	2001	Τελευταίος μήνας με διαθέσιμα στοιχεία		Αντίστοιχος μήνας προηγούμενου χρόνου		Τελευταία περίοδος με διαθέσιμα στοιχεία		Αντίστοιχη περίοδος προηγούμενου χρόνου	
Δείκτης τιμών καταναλωτή (%Δ)	4,1	2,0	Σεπτ. 2002	3,4	Σεπτ. 2001	2,1	Ιαν.-Σεπτ. 2002	2,8	Ιαν.-Σεπτ. 2001	1,8
Ποσοστό ανεργίας	3,4	3,0	Σεπτ. 2002	2,9	Σεπτ. 2001	2,7	Ιαν.-Σεπτ. 2002	3,3	Ιαν.-Σεπτ. 2001	3,0
Δημοσιονομικό έλλειμμα(-)/πλεόνασμα(+)(εκατ.λίρες)	-150,5	-164,3	Ιαν.-Ιουν.2002	-100,7	Ιαν.-Ιουν.2001	-36,8	Ιαν.-Ιουν.2002	-100,7	Ιαν.-Ιουν.2001	-36,8
Αφίξεις τουριστών (%Δ)	10,3	0,4	Αυγ. 2002	-18,8	Αυγ. 2001	4,2	Ιαν.-Αυγ. 2002	-14,0	Ιαν.-Αυγ. 2001	4,7
Τουριστικό εισόδημα (%Δ)	16,5	7,0	Ιουλ. 2002	-16,3	Ιουλ. 2001	18,0	Ιαν.-Ιουλ. 2002	-11,1	Ιαν.-Ιουλ. 2001	n/a
Ταξίδια κυπρίων στο εξωτερικό (%Δ)	4,2	16,8	Μάιος 2002	35,6	Μάιος 2001	-23,2	Ιαν.-Μάιος 2002	7,1	Ιαν.-Μάιος 2001	14,9
Δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων (%Δ)	5,7	5,9	Ιουλ. 2002	-3,2	Ιουλ. 2001	15,1	Ιαν.-Ιουλ. 2002	0,5	Ιαν.-Ιουλ. 2001	4,9
Εγγραφές ιδιωτικών αυτοκινήτων (% Δ)	-6,5	19,4	Σεπτ. 2002	7,6	Σεπτ. 2001	33,6	Ιαν.-Σεπτ. 2002	19,4	Ιαν.-Σεπτ. 2001	18,6
Δείκτης όγκου βιομηχανικής παραγωγής (%Δ)	4,0	-2,6	Ιουλ. 2002	-4,3	Ιουλ. 2001	-1,6	Ιαν.-Ιουλ. 2002	-2,1	Ιαν.-Ιουλ. 2001	-3,5
Δείκτης όγκου αδειών οικοδομής (%Δ)	2,6	23,4	Ιουλ. 2002	5,2	Ιουλ. 2001	-1,3	Ιαν.-Ιουλ. 2002	4,2	Ιαν.-Ιουλ. 2001	23,4
Δείκτης αξίας αδειών οικοδομής (%Δ)	7,2	26,2	Ιουλ. 2002	4,2	Ιουλ. 2001	12,3	Ιαν.-Ιουλ. 2002	5,8	Ιαν.-Ιουλ. 2001	25,6
Πωλήσεις τσιμέντου (εκ.τόνοι) (%Δ)	1,1	11,6	Αυγ. 2002	-2,4	Αυγ. 2001	13,6	Ιαν.-Αυγ. 2002	9,7	Ιαν.-Αυγ. 2001	14,9
Συνολικές εισαγωγές (c.i.f.) (%Δ)	23,2	2,4	Ιουν. 2002	-10,2	Ιουν. 2001	9,0	Ιαν.-Ιουν 2002	-0,4	Ιαν.-Ιουν 2001	5,2
Εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση (c.i.f.) (%Δ) ¹	16,5	8,7	Ιουν. 2002	-9,5	Ιουν. 2001	3,8	Ιαν.-Ιουν 2002	2,6	Ιαν.-Ιουν 2001	14,8
Συνολικές εξαγωγές (f.o.b.) (%Δ)	9,0	6,1	Ιουν. 2002	-36,4	Ιουν. 2001	24,6	Ιαν.-Ιουν 2002	-16,9	Ιαν.-Ιουν 2001	7,2
Εγχώριες εξαγωγές (f.o.b.) (%Δ)	8,4	4,5	Ιουν. 2002	-26,4	Ιουν. 2001	24,0	Ιαν.-Ιουν 2002	1,9	Ιαν.-Ιουν 2001	5,3
Έλλειμμα εξωτερικού εμπορίου (£ εκ.)	-1877,0	-1900,7	Ιουν. 2002	-156,0	Ιουν. 2001	-153,4	Ιαν.-Ιουν 2002	-988,2	Ιαν.-Ιουν 2001	-937,7

(1) Δεν περιλαμβάνονται εισαγωγές πετρελαιοειδών και στρατιωτικού υλικού

που δήλωσαν ότι η παρούσα κατάστασή τους κρίνεται ως μη ικανοποιητική για την εποχή, υπερβαίνει το ποσοστό εκείνων που τη χαρακτήρισαν ως πολύ ικανοποιητική κατά 56 εκατοστιαίες μονάδες, ενώ κατά τον ίδιο μήνα του προηγούμενου χρόνου το ποσοστό εκείνων που τη χαρακτήρισαν ως πολύ ικανοποιητική υπερέβαινε τό ποσοστό εκείνων που τη χαρακτήρισαν ως μη ικανοποιητική κατά 40 εκατοστιαίες μονάδες. Επίσης, το ποσοστό των ξενοδόχων που δήλωσε ότι αναμένει τη ζήτηση να είναι χαμηλότερη της κανονικής για τους επόμενους τρεις μήνες φθάνει το 75%, σε σύγκριση με 4% τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου χρόνου. Ταυτόχρονα, το ποσοστό των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που δήλωσαν τον Ιούλιο ότι αναμένουν χειροτέρευση της κατάστασής τους κατά τους επόμενους έξι μήνες υπερβαίνει το ποσοστό εκείνων που προβλέπει βελτίωση κατά 50 μονάδες, ενώ κατά τον Αύγουστο του 2001 η διαφορά αυτή ήταν της τάξης των 9 μονάδων μόνο.

Στους δευτερογενείς τομείς, παρατηρούνται τόσο θετικές όσο και αρνητικές εξελίξεις. Από τη μια, ο τομέας των κατασκευών εξακολουθεί να παρουσιάζει θετικά στοιχεία, άνκαι δείχνει να επηρεάζεται και αυτός από τη γενική επιβράδυνση της οικονομίας, ενώ, από την άλλη, η μεταποίηση βρίσκεται σε ύφεση. Συγκεκριμένα, ο δείκτης όγκου αδειών οικοδομής, που διαγράφει τις προοπτικές του τομέα των κατασκευών για τους επόμενους λίγους μήνες, παρουσίασε άνοδο

κατά τον Ιούλιο του 2002 της τάξης του 5,2%, σε σύγκριση με πτώση 1,3% τον αντίστοιχο μήνα του 2001, ενώ ο δείκτης αξίας αδειών οικοδομής, ανήλθε κατά 4,2% τον Ιούλιο, σε σύγκριση με άνοδο 12,3% τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους. Για ολόκληρο το πρώτο επτάμηνο του έτους οι δείκτες όγκου και αξίας αδειών οικοδομής σημείωσαν αύξηση της τάξης του 4,2% και 5,8%, αντίστοιχα, σε σύγκριση με άνοδο 23,4% και 25,6%, αντίστοιχα, κατά την ίδια περίοδο του 2001. Οι πωλήσεις τσιμέντου στην εγχώρια αγορά παρουσίασαν μείωση κατά 2,4% τον Αύγουστο του 2002, σε σύγκριση με άνοδο 13,6% τον αντίστοιχο μήνα του 2001. Για ολόκληρη την πρώτη οκταμηνία του έτους, οι πωλήσεις τσιμέντου αυξήθηκαν κατά 9,7%, σε σύγκριση με άνοδο 14,9% που παρατηρήθηκε την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου χρόνου.

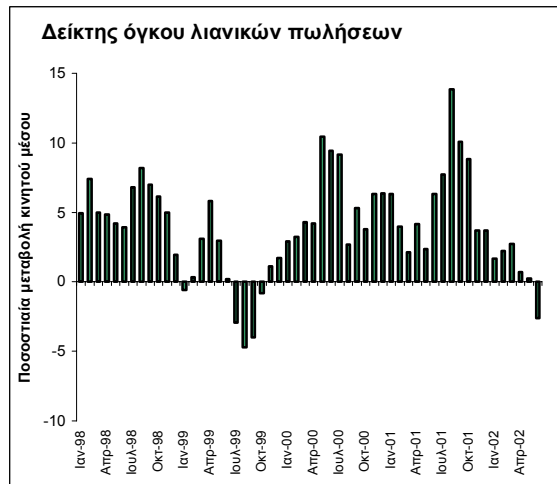
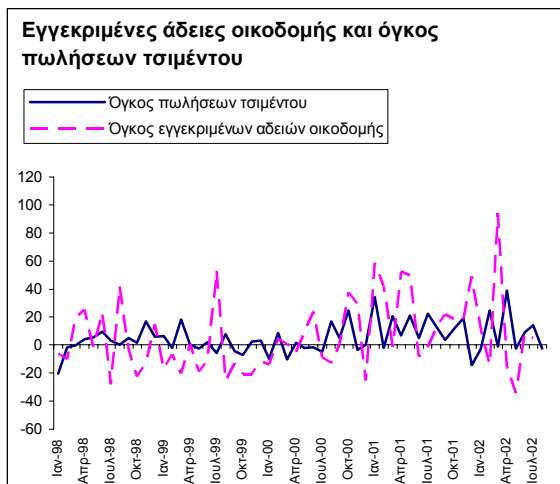
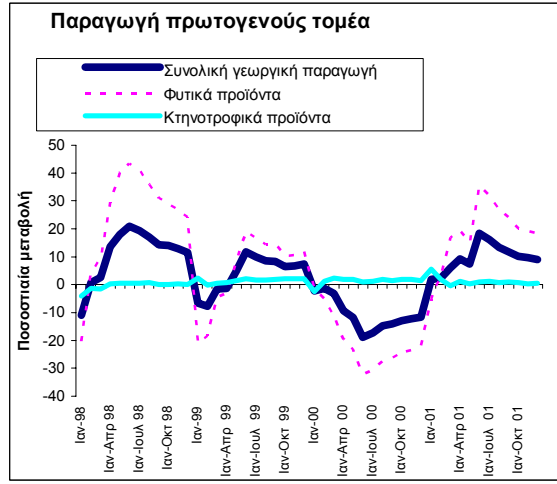
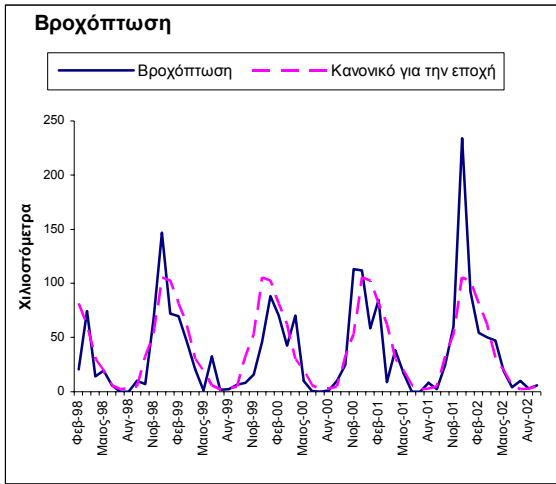
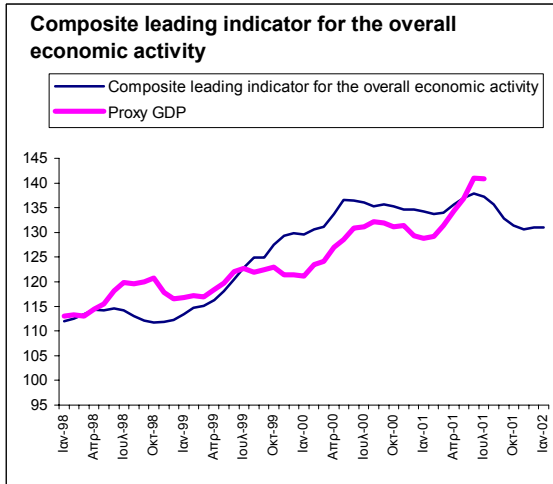
Στο βιομηχανικό μεταποιητικό τομέα, η εικόνα εξακολουθεί να είναι αρνητική αφού και κατά τον Ιούλιο του 2002 ο δείκτης όγκου βιομηχανικής παραγωγής παρουσίασε μείωση κατά 4,3%, σε σύγκριση με πτώση 1,6% τον αντίστοιχο μήνα του 2001. Για ολόκληρο το πρώτο εφτάμηνο του 2002, ο δείκτης σημείωσε μείωση της τάξης του 2,1%, σε σύγκριση με πτώση 3,5% την αντίστοιχη περίοδο του 2001. Εξακολουθεί δηλαδή να παρατηρείται ύφεση στον υπό αναφορά τομέα, της οποίας ο χρόνος ανατροπής είναι δύσκολο να προβλεφθεί. Η αναλυτική κατάσταση στη μεταποίηση κατά κατηγορία προϊόντων παρουσιάζεται στον πίνακα 18.

Πίνακας 18**Δείκτης Όγκου Συνολικής Βιομηχανικής Παραγωγής**

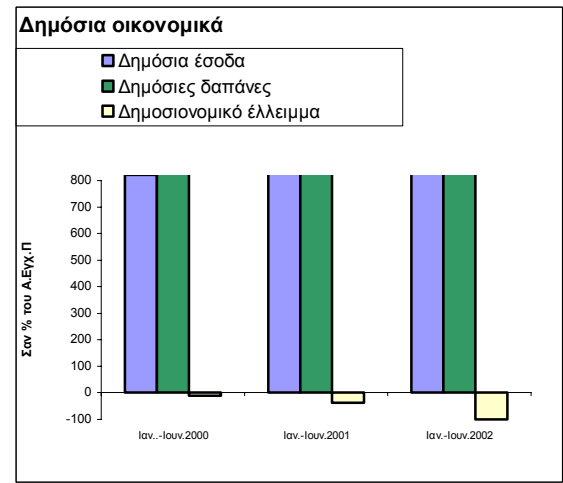
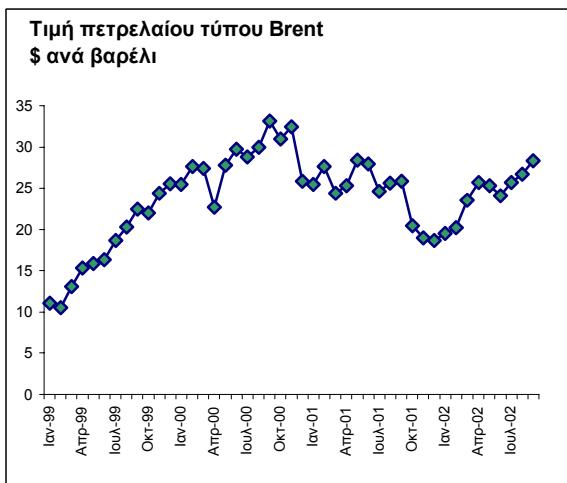
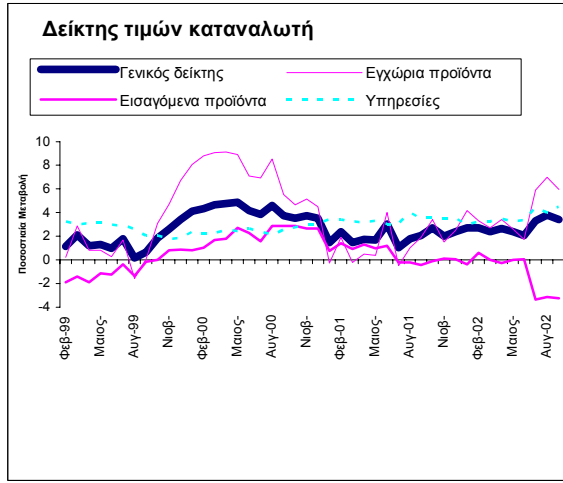
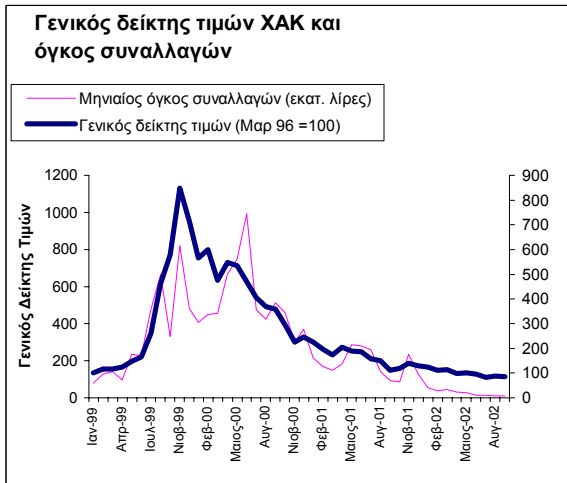
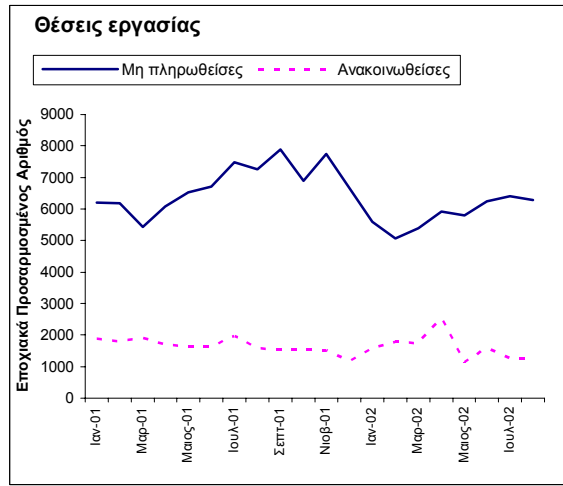
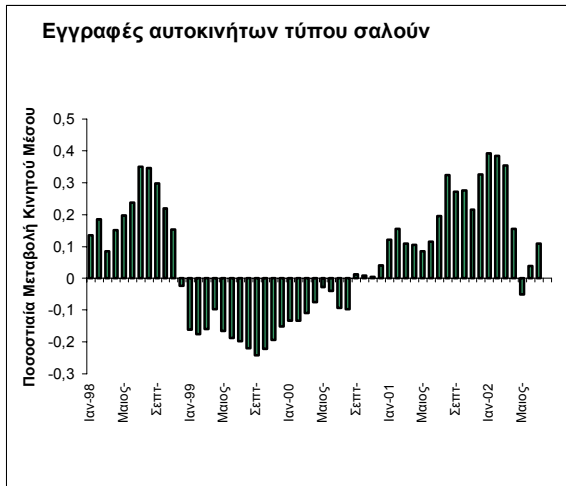
(% μεταβολή)

	Ιούλιος 01/00	Ιούλιος 02/01	Ιαν.-Ιούλ. 01/00	Ιαν.-Ιούλ. 02/01
Συνολικός Δείκτης	-1,6	-4,3	-3,5	-2,1
Τρόφιμα, Ποτά και Καπνοβιομηχανία	-9,7	-12,6	-7,9	-8,8
Κλωστοϋφαντουργικές Ύλες και Προϊόντα	-1,2	-32,7	-2,8	-9,4
Δέρμα και Δερμάτινα Είδη	-11,4	-12,0	-6,9	-4,6
Ξύλο και Προϊόντα Ξύλου	8,8	-4,9	-3,7	-1,9
Χαρτοπολτός, Χαρτί, Προϊόντα Χαρτιού, Εκδοτικές και Εκτυπωτικές Δραστηριότητες	5,5	-4,5	7,0	-2,8
Προϊόντα Διύλισης Πετρελαίου	0,1	-10,6	-0,7	-3,1
Χημικές Ουσίες, Χημικά Προϊόντα & Συνθετικές Ίνες	13,0	6,9	6,7	5,0
Ελαστικά Προϊόντα και Πλαστικές Ύλες	-4,6	9,2	-5,7	5,8
Άλλα μη-μεταλλικά Ορυκτά Προϊόντα	5,3	14,1	1,7	8,8
Βασικά Μεταλλικά και Μεταλλικά Προϊόντα	10,9	7,5	-0,4	6,7
Μηχανήματα και Είδη Εξοπλισμού Π.δ.κ.α.	4,4	6,3	2,3	0,6
Ηλεκτρικός Εξοπλισμός και Οπτικές Συσκευές	12,3	-1,0	-7,3	5,9
Εξοπλισμός Μεταφορών	-10,1	29,3	-22,9	26,7
Βιομηχανίες Κατασκευών Π.δ.κ.α.	1,0	4,0	-8,1	-1,5

Διάγραμμα 7

Διάγραμμα 8

Κατανάλωση

Η ιδιωτική κατανάλωση παρουσιάζει σημαντική επιβράδυνση κατά την πρώτη επταμηνία του 2002. Συγκεκριμένα, ο δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων αυξήθηκε κατά 0,5% την περίοδο Ιανουαρίου – Ιουλίου 2002, σε σύγκριση με άνοδο κατά 4,9% την ίδια περίοδο του προηγούμενου χρόνου ενώ, ειδικότερα, τον Ιούλιο, ο δείκτης μειώθηκε κατά 3,2%, σε σύγκριση με άνοδο 15,2% τον αντίστοιχο μήνα του 2001.

Όσον αφορά τις εγγραφές ιδιωτικών αυτοκινήτων τύπου σαλούν, που αποτελούν επίσης σημαντική ένδειξη της συμπεριφοράς των καταναλωτών, σημειώνονται μεγάλες αυξομειώσεις τους τελευταίους μήνες. Συγκεκριμένα, αντανακλώντας τη συμπερίληψη στη φορολογική μεταρρύθμιση πρόνοιας για μείωση των φόρων κατανάλωσης για τα αυτοκίνητα τύπου σαλούν που άρχισε να συζητείται δημόσια γύρω στα μέσα Μαΐου, οι εγγραφές ιδιωτικών αυτοκινήτων τύπου σαλούν σημείωσαν επιβράδυνση κατά τον Μάιο καταγράφοντας οριακή αύξηση της τάξης του 0,6%, ενώ σημείωσαν πτώση κατά 38,6% τον Ιούνιο. Μετά την ψήφιση όμως της φορολογικής μεταρρύθμισης από την 1^η Ιουλίου, 2002, που

προνοούσε δραστική μείωση των φόρων κατανάλωσης στα αυτοκίνητα, οι πωλήσεις αυτοκινήτων ανέκαμψαν και πάλι και αυξήθηκαν κατά 46,2%, 24,6% και 7,6% τον Ιούλιο, Αύγουστο και Σεπτέμβριο του 2002, αντίστοιχα. Για ολόκληρη την περίοδο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2002 οι εγγραφές αυτοκινήτων αυξήθηκαν κατά 19,4%, σε σύγκριση με άνοδο της τάξης του 18,6% την αντίστοιχη περίοδο του 2001.

Οι εξελίξεις που αφορούν τις εισαγωγές προϊόντων για εγχώρια κατανάλωση (εξαιρουμένων των εισαγωγών στρατιωτικού υλικού και πετρελαιοειδών) συνάδουν με την επιβράδυνση της εγχώριας ζήτησης, καθώς και την υποτονική ζήτηση για δάνεια που αναλύθηκε προηγουμένως. Συγκεκριμένα, οι εισαγωγές αυτές διευρύνθηκαν κατά 2,6% την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουνίου του 2002, σε σύγκριση με άνοδο 14,8% την αντίστοιχη περίοδο του 2001. Σημειώνεται επίσης η σημαντική επιβράδυνση στην αύξηση του αριθμού των Κυπρίων που ταξιδεύουν στο εξωτερικό. Συγκεκριμένα, κατά την περίοδο Ιανουαρίου – Μαΐου του 2002, τα ταξίδια Κυπρίων στο εξωτερικό παρουσίασαν άνοδο της τάξης του 7,1%, έναντι αύξησης κατά 14,9% την αντίστοιχη περίοδο του 2001.

Πίνακας 19

Δείκτης Όγκου Λιανικών Πωλήσεων

(% μεταβολή κατά κατηγορία)

	Ιούλιος 01/00	Ιούλιος 02/01	Ιαν.-Ιούλ. 01/00	Ιαν.-Ιούλ. 02/01
Συνολικός Δείκτης	15,1	-3,2	4,9	0,5
Τρόφιμα, Ποτά και Καπνός	3,8	-7,9	4,5	-7,7
Είδη Ένδυσης και Ρουχισμού	-5,8	0,7	-1,5	3,1
Υπόδηση και Δερμάτινα Είδη	9,8	-3,5	2,7	2,0
Ηλεκτρικά Είδη και Συσκευές	-5,5	-12,3	-9,8	5,4
Οχήματα, Μηχανήματα και Ανταλλακτικά	52,7	4,1	17,2	7,3
Υπεραγορές	2,6	-11,1	0,3	-4,2
Φαρμακεία	9,1	-0,6	5,1	3,9
Έπιπλα	33,9	-27,3	4,2	6,1
Σταθμοί Πετρελαιοειδών	4,4	15,3	0,2	3,2
Παιγνίδια	8,8	-16,6	0,4	1,4

Δείκτες Εμπιστοσύνης (confidence indicators)

Κάθε μήνα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσιεύει το δείκτη εμπιστοσύνης καταναλωτών (consumer confidence indicator), βιομηχανίας (industrial confidence indicator), κατασκευών (construction confidence indicator) και λιανικού εμπορίου (retail trade confidence indicator), τόσο για τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και για τις υπό ένταξη χώρες. Τα στοιχεία που δίδονται στη δημοσιότητα αναφέρονται στο τέλος κάθε μήνα και βασίζονται σε μελέτες που διεξήχθησαν από τις εθνικές στατιστικές (και άλλες) υπηρεσίες και έχουν εναρμονιστεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

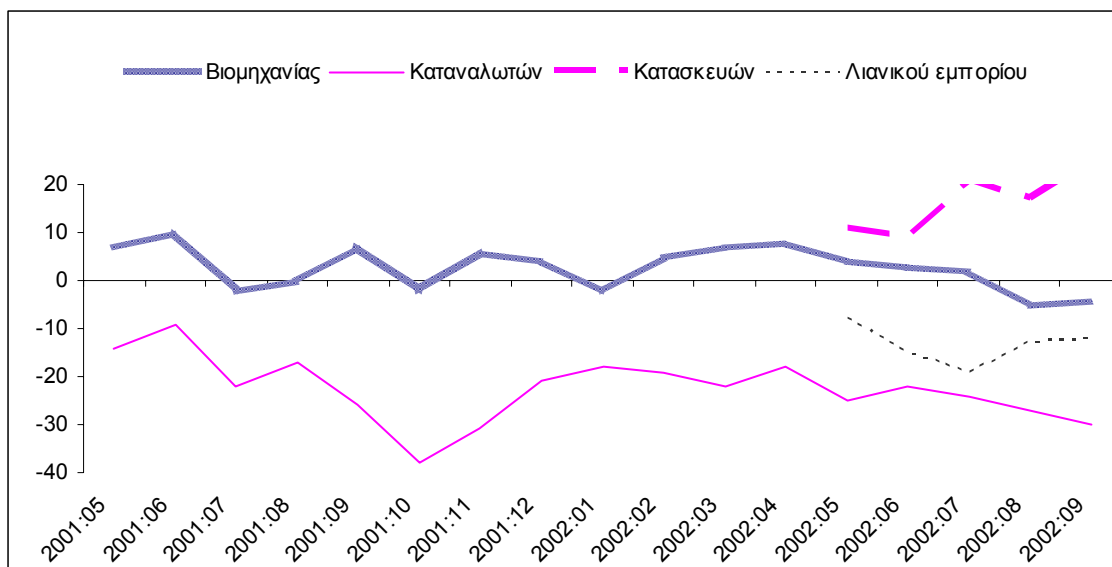
Σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά, ο δείκτης εμπιστοσύνης βιομηχανίας σημείωσε πτώση 2 ποσοστιαίων μονάδων στην Ε.Ε. και άνοδο 3 μονάδων στις υπό ένταξη χώρες τον Σεπτέμβριο

του 2002 σε σύγκριση με τον Αύγουστο, ενώ στην Κύπρο ο δείκτης ανήλθε κατά 1 ποσοστιαία μονάδα. Ταυτόχρονα, ο δείκτης εμπιστοσύνης καταναλωτών σημείωσε άνοδο 2 μονάδων στην Ε.Ε., πτώση 3 μονάδων στην Κύπρο, και καμιά μεταβολή στο σύνολο των υπό ένταξη χωρών. Άνοδο 2 μονάδων στην Ε.Ε. σημείωσε και ο δείκτης εμπιστοσύνης κατασκευών, ενώ η άνοδος του εν λόγω δείκτη στην Κύπρο ήταν μεγαλύτερη και έφτασε τις 8 μονάδες. Κατά μέσο όρο, στις υπό ένταξη χώρες ο δείκτης σημείωσε πτώση κατά 1 μονάδα. Τέλος, ο δείκτης εμπιστοσύνης λιανικού εμπορίου σημείωσε πτώση και άνοδο κατά 1 μονάδα στην Ε.Ε. και Κύπρο, αντίστοιχα, ενώ κατά μέσο όρο δεν σημειώθηκε καμιά μεταβολή του δείκτη στις υπό ένταξη χώρες.

Διάγραμμα 9

Δείκτες Εμπιστοσύνης

(μονάδες, τέλος κάθε μήνα)

Αγορά Εργασίας

Στην αγορά εργασίας, σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, το Σεπτέμβριο του 2002 καταγράφηκε άνοδος των εγγεγραμμένων ανέργων κατά 9,7%, ενώ η ανεργία ως ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού ανέβηκε στο 2,9%, σε σύγκριση με 2,7% τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου χρόνου. Για ολόκληρο το πρώτο εννιάμηνο του έτους η ανεργία αυξήθηκε κατά 12,1%, σε σύγκριση με πτώση 17,2% την αντίστοιχη περίοδο του 2001, ενώ ως ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού ανήλθε από το 3,0% στο 3,3%. Άνοδος της ανεργίας κατά το πρώτο εννιάμηνο του έτους παρατηρήθηκε σε όλους σχεδόν τους τομείς της οικονομίας. Σημειώνεται ότι η ανοδική τάση που παρουσιάζεται στην ανεργία άρχισε να εμφανίζεται από το Νοέμβριο του 2001 και συμβαδίζει με την επιβράδυνση που καταγράφεται γενικά στην οικονομική δραστηριότητα σε σύγκριση με το 2001.

Δημόσια Οικονομικά

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών, το δημοσιονομικό έλλειμμα για την περίοδο Ιανουαρίου – Ιουνίου του 2002 αυξήθηκε στα £100,7 εκ., σε σύγκριση με £36,8 εκ. τον προηγούμενο χρόνο. Τα δημόσια έσοδα επιβραδύνθηκαν σημαντικά σημειώνοντας αύξηση 2,1%, σε σύγκριση με 9,2% το πρώτο εξάμηνο του 2001, ενώ επιβράδυνση σημείωσαν και οι δημόσιες δαπάνες που αυξήθηκαν κατά 8,8%, σε σύγκριση με 12,4% την ίδια περίοδο του προηγούμενου χρόνου. Από πλευράς δημοσίων

δαπανών, οι τρέχουσες δαπάνες παρουσίασαν επιβράδυνση ενώ οι κεφαλαιουχικές δαπάνες σημείωσαν σημαντική πτώση. Πιο συγκεκριμένα, από τις τρέχουσες δαπάνες, επιβράδυνση παρατηρήθηκε στους μισθούς και ημερομίσθια, στις τρέχουσες πληρωμές, στις κοινωνικές συντάξεις, στις πληρωμές τόκων καθώς και στις πληρωμές από το ταμείο κοινωνικών ασφαλίσεων, ενώ παράλληλα μείωση παρατηρήθηκε στις επιδοτήσεις. Στις κεφαλαιουχικές δαπάνες μείωση σημειώθηκε τόσο στις επενδύσεις όσο και στις κεφαλαιουχικές πληρωμές.

Από πλευράς δημόσιων εσόδων, σημειώθηκε μεγάλη επιβράδυνση στα φορολογικά έσοδα. Αναλυτικότερα, αντικατοπτρίζοντας, εν μέρει, την υποτονική πορεία της οικονομικής δραστηριότητας το 2002, επιβράδυνση σημείωσαν τόσο οι άμεσοι όσο και οι έμμεσοι φόροι ενώ οι συνεισφορές στο ταμείο κοινωνικών ασφαλίσεων, σημείωσαν επιτάχυνση. Πιο συγκεκριμένα, από τους άμεσους φόρους μεγάλη επιβράδυνση παρατηρήθηκε στο φόρο εισοδήματος, ενώ από τους έμμεσους φόρους σημαντική επιβράδυνση παρουσιάστηκε στις εισπράξεις από το ΦΠΑ. Ταυτόχρονα, οι φόροι κατανάλωσης σημείωσαν μείωση, ενώ επιτάχυνση παρατηρήθηκε στους εισαγωγικούς δασμούς προφανώς, εν μέρει, λόγω της αύξησης των εισαγωγών των αυτοκινήτων τους πρώτους μήνες του 2002 εν αναμονή της αύξησης του συντελεστή ΦΠΑ. Τέλος, τα άλλα έσοδα και οι ξένες χορηγίες σημείωσαν πτώση. Αναλυτική κατάσταση των εξελίξεων στα δημόσια οικονομικά παρουσιάζεται στον πίνακα 20.

Πίνακας 20**Κατάσταση Δημοσίων Οικονομικών**

	Ιαν-Ιουν.2001	Ιαν-Ιουν.2002	Ιαν-Ιουν.2001	Ιαν-Ιουν.2002
	<i>(Κυπριακές Λίρες εκατ.)</i>		<i>(% Μεταβολή)</i>	
Δημόσια Έσοδα και Χορηγίες	897,4	915,8	9,2	2,1
Άμεσοι Φόροι	259,8	267,2	17,7	2,9
Φόρος Εισοδήματος	181,1	191,0	41,2	5,5
Έμμεσοι Φόροι	359,9	371,7	13,6	3,3
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας	167,3	178,0	29,2	6,4
Φόροι Κατανάλωσης	90,0	88,9	11,1	-1,1
Εισαγωγικοί Δασμοί	33,1	36,1	5,8	8,9
Συνεισφορές στο Ταμείο Κοιν. Ασφαλίσεων	130,8	150,0	10,4	14,7
Άλλα Έσοδα	146,0	126,3	-11,0	-13,5
Ξένες Χορηγίες	0,9	0,6	-44,9	-37,6
Δημόσιες Δαπάνες και Καθ. Δαν/μός	934,1	1016,4	12,4	8,8
Τρέχουσες Δαπάνες	850,3	937,9	12,1	10,3
Αγαθά και Υπηρεσίες	356,1	401,2	6,4	12,6
Μισθοί και Ημερομίσθια	253,1	269,4	9,5	6,4
Τρέχουσες πληρωμές	202,9	206,5	12,7	1,8
Κοινωνικές Συντάξεις	11,9	12,5	9,9	5,1
Πληρωμές Απο Το Ταμείο Κοιν. Ασφαλίσεων	129,8	146,6	13,7	12,9
Επιδοτήσεις	30,6	15,5	53,4	-49,2
Τόκοι	154,8	155,7	8,8	0,6
Κεφαλαιουχικές Δαπάνες	75,7	70,8	10,2	-6,4
Επενδύσεις	57,7	53,2	12,2	-7,8
Κεφαλαιουχικές πληρωμές	18,0	17,6	4,0	-1,8
Καθαρός Δανεισμός	8,2	7,6	82,1	-6,5
Δημοσ/μικό Πλεόνασμα (+) / Έλλειμμα (-)	-36,8	-100,7	275,3	173,6

2.5 ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

Σύμφωνα με στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας οι εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση, εξαιρουμένων των εισαγωγών πετρελαιοειδών και στρατιωτικού εξοπλισμού, παρουσίασαν σημαντική επιβράδυνση τους πρώτους έξι μήνες του 2002, σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους. Ταυτόχρονα, οι εγχώριες εξαγωγές παρουσίασαν σημαντική μείωση το μήνα Ιούνιο, αντιστρέφοντας την ανοδική πορεία των πρώτων πέντε μηνών σε σημαντική επιβράδυνση για το πρώτο εξάμηνο.

Εμπόριο αγαθών

Ο πίνακας 21 παρουσιάζει μια συνοπτική εικόνα του εμπορικού ισοζυγίου για τους πρώτους έξι μήνες του 2002, ενώ σημειώνεται ότι τα στοιχεία Ιουνίου είναι προκαταρκτικά.

Οι συνολικές εισαγωγές κατά τους πρώτους έξι μήνες του 2002 παρουσίασαν μείωση της τάξης του 0,4%, έναντι ανόδου της τάξης του 5,2% που καταγράφηκε την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους. Οι εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση, εξαιρουμένων των εισαγωγών πετρελαιοειδών και στρατιωτικού εξοπλισμού, κατέγραψαν σημαντική επιβράδυνση κατά τους πρώτους έξι μήνες του 2002, σημειώνοντας αύξηση κατά 2,6%, έναντι αύξησης της τάξης του 14,8% την αντίστοιχη περίοδο του 2001.

Οι εισπράξεις ΦΠΑ από εισαγωγές αγαθών⁷ τον Αύγουστο και Σεπτέμβριο παρουσίασαν

σημαντική αύξηση και αυτό λόγω της αύξησης της τάξης του 3% του βασικού συντελεστή ΦΠΑ. Συγκεκριμένα, οι εισπράξεις ΦΠΑ από εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 19,2% τον Αύγουστο και 3,5% τον Σεπτέμβριο σε σύγκριση με τους αντίστοιχους μήνες του 2001.

Σε σχέση με τις συνολικές εξαγωγές, προκαταρκτικά στοιχεία δείχνουν ότι η πτωτική πορεία τους συνεχίστηκε τον Ιούνιο 2002, κυρίως λόγω της μείωσης των επανεξαγωγών. Πιο συγκεκριμένα, οι συνολικές εξαγωγές παρουσίασαν μείωση κατά τους πρώτους έξι μήνες του 2002 της τάξης του 16,9%, σε σύγκριση με αύξηση 7,2% που καταγράφηκε την αντίστοιχη περίοδο του 2001, ενώ οι επανεξαγωγές κατέγραψαν μείωση της τάξης του 27,7% την ίδια περίοδο. Παράλληλα, οι εγχώριες εξαγωγές κατέγραψαν σημαντική επιβράδυνση και αυξήθηκαν κατά 1,9% την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουνίου 2002, έναντι αύξησης 5,3% την αντίστοιχη περίοδο του 2001.

Με βάση τα πιο πάνω προκαταρκτικά στοιχεία, το εμπορικό ισοζύγιο για τους πρώτους έξι μήνες του έτους παρουσίασε έλλειμμα £988,2 εκ., σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους £937,7 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του 2001.

Σημειώνεται ότι για το έτος 2002 αναμένεται επιβράδυνση των εισαγωγών για εγχώρια κατανάλωση, λόγω κυρίως της επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο. Τα τελευταία

⁷ Σημειώνεται ότι η φορολογία ΦΠΑ επιβάλλεται σε όλα τα προϊόντα που έχουν εκτελωνιστεί για διάθεσή τους στην εγχώρια

αγορά. Επίσης πρέπει να σημειωθεί ότι από τον Ιανουάριο 2001 κανένα προϊόν εισαγωγής δεν εξαιρείται από την φορολογία του ΦΠΑ, σ' αυτά περιλαμβάνονται και προϊόντα εισαγωγής από ημικρατικούς οργανισμούς που μέχρι τον Ιανουάριο 2001 εξαιρούνταν από τη φορολογία του ΦΠΑ.

διαθέσιμα στοιχεία για τους πρώτους έξι μήνες του έτους είναι αρκετά έτσι ώστε να θεωρηθούν ως ενδεικτικά των προδιαγραφόμενων τάσεων για ολόκληρο το έτος.

Οι πίνακες 22 και 23 παρουσιάζουν τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα αναλυτικά στοιχεία για τις εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση και τις εγχώριες εξαγωγές, αντίστοιχα, που καλύπτουν την περίοδο μέχρι και το Μάιο του 2002.

Όπως φαίνεται στον πίνακα 22, κατά την περίοδο Ιανουαρίου - Μαΐου του 2002 οι κατηγορίες των εισαγωγών για εγχώρια κατανάλωση που αφορούν εισαγωγές κεφαλαιουχικών αγαθών παρουσίασαν πτώση της τάξης του 10,6%, σε σύγκριση με αύξηση της τάξης του 27,2% που καταγράφηκε ένα χρόνο πριν.

Αντίθετα, σημαντική αύξηση της τάξης του 30,5% παρατηρήθηκε στις εισαγωγές μεταφορικού εξοπλισμού και ανταλλακτικών που οφείλεται στην αγορά ενός αεροσκάφους από τις κυπριακές αερογραμμές το μήνα Μάιο. Αξιοσημείωτη είναι η επιβράδυνση στα καταναλωτικά αγαθά που αυξήθηκαν κατά

8,1%, σε σύγκριση με 13,9% την αντίστοιχη περίοδο του 2001, ενώ σημαντική επιβράδυνση καταγράφηκε επίσης στις εισαγωγές ενδιάμεσων αγαθών και πρώτων υλών που αυξήθηκαν οριακά κατά 0,1%, σε σύγκριση με άνοδο κατά 13,5% τους πέντε πρώτους μήνες του 2001. Συνοπτικά, οι εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση, εξαιρουμένων των εισαγωγών στρατιωτικού υλικού και πετρελαιοειδών, αυξήθηκαν κατά τους πρώτους πέντε μήνες του 2002 κατά 5%, σε σύγκριση με 17,3% την αντίστοιχη περίοδο του 2001. Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, με την προσθήκη των προκαταρκτικών στοιχείων του Ιουνίου, η επιβράδυνση αυτή διαφαίνεται εντονότερη για τους πρώτους έξι μήνες του 2002. Όσον αφορά τις εγχώριες εξαγωγές (πίνακας 23), την περίοδο Ιανουαρίου - Μαΐου του 2002 σημειώθηκε σημαντική αύξηση κατά 10,6%, σε σύγκριση με οριακή αύξηση της τάξης του 0,7% τους πρώτους πέντε μήνες του 2001. Στην αύξηση αυτή συνέδραμαν κυρίως όλες οι κατηγορίες των γεωργικών και βιομηχανικών προϊόντων και ιδιαίτερα οι εξαγωγές φαρμακευτικών προϊόντων.

Πίνακας 21

Στοιχεία εμπορικού ισοζυγίου

(εκατομμύρια λίρες)

	2001 Ετήσια	2001/2000 Ετήσια % μεταβολή	2002 Ιαν. -Ιουνίου	2001/2000 Ιαν. -Ιουνίου % μεταβολή	2002/2001 Ιαν. -Ιουνίου % μεταβολή
Συνολικές εισαγωγές (cif)	2.528,7	2,4	1.261,6	5,2	-0,4
Εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση (cif)	2.176,8	6,9	1.133,9	8,6	6,0
<i>Εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση (cif) εξαιρουμένων των εισαγωγών στρατιωτικού εξοπλισμού και πετρελαιοειδών</i>	1.813,0	8,7	944,7	14,8	2,6
Εισαγωγές που προορίζονται για επανεξαγωγές	351,9	-18,8	127,7	-10,0	-35,2
Συνολικές εξαγωγές	628,0	6,1	273,4	7,2	-16,9
Εγχώριες εξαγωγές (fob)	233,9	4,5	129,9	5,3	1,9
Επανεξαγωγές (fob)	337,0	12,5	126,4	9,5	-27,7
Προμήθειες για πλοία και αεροπλάνα	57,1	-16,4	17,1	1,7	-35,6
Ακαθάριστο εμπορικό ισοζύγιο	-1.900,7	3,7	-988,2	4,6	5,4

(1) Τα στοιχεία για τον Ιούνιο 2002 είναι προκαταρκτικά.

Πίνακας 22**Εισαγωγές (cif) κατά οικονομικό προορισμό**

	2001 Ετήσια Αξία (£ εκ.)	2002 Ιαν. - Μάιος Αξία (£ εκ.)	2000/1999 Ετήσια % μεταβολή	2001/2000 Ετήσια % μεταβολή	2001/2000 Ιαν. - Μάιος % μεταβολή	2002/2001 Ιαν. - Μάιος % μεταβολή
Καταναλωτικά αγαθά	617,7	277,6	18,3	8,4	13,9	8,1
Ενδιάμεσα αγαθά - πρώτες ύλες	710,3	302,7	16,5	5,2	13,5	0,1
Γεωργία	42,2	16,9	19,2	0,3	-3,4	17,4
Κατασκευές και μεταλλεία	120,7	59,0	19,4	9,4	33,1	9,5
Μεταποίηση	421,8	180,1	12,0	5,8	9,9	1,8
Μεταφορές, αποθηκείσεις και επικοινωνίες	29,4	8,5	52,1	-34,6	-25,4	-45,5
Άλλοι τομείς της οικονομίας	96,2	38,3	18,9	21,7	42,3	-8,2
Κεφαλαιουχικά αγαθά	258,3	101,6	25,1	8,9	27,2	-10,6
Γεωργία	8,8	3,9	1,4	0,7	-6,8	-4,9
Κατασκευές και μεταλλεία	20,6	8,5	-37,7	31,3	46,4	3,7
Μεταποίηση	69,6	24,2	34,7	4,0	42,2	-21,9
Μεταφορές, αποθηκείσεις και επικοινωνίες	52,3	18,7	49,9	19,3	39,3	-20,1
Άλλοι τομείς της οικονομίας	107,0	46,2	32,8	5,0	15,5	-1,7
Μεταφορικός εξοπλισμός και Ανταλλακτικά	226,6	124,5	3,1	21,6	29,3	30,5
Από τα οποία:						
Αυτοκίνητα	94,6	70,0	10,3	26,3	25,5	13,6
Ανταλλακτικά	61,3	30,3	-3,0	15,1	39,5	-4,7
Καύσιμα και λιπαντικά	266,1	107,7	76,8	-1,2	22,0	3,8
Μη ταξινομηθέντα	97,9	38,7	25,0	-0,2	29,3	
Εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση	2176,8	952,9	22,4	6,9	17,9	8,1
Εισαγωγές που προορίζονται για επανεξαγωγές	351,9	108,8	26,9	-18,8	-12,2	-32,8
Συνολικές εισαγωγές	2528,7	1061,6	23,2	2,4	12,0	1,7

Σημείωση:

Εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση (cif)
εξαιρουμένων των εισαγωγών
στρατιωτικού εξοπλισμού και
πετρελαιοειδών

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

Πίνακας 23**Εξαγωγές (fob) κατά οικονομική προέλευση**

	2001 Ετήσια Αξία (£ εκ.)	2002 Ιαν. - Μάιος Αξία (£ εκ.)	2000/1999 Ετήσια % μεταβολή	2001/2000 Ετήσια % μεταβολή	2001/2000 Ιαν. - Μάιος % μεταβολή	2002/2001 Ιαν. - Μάιος % μεταβολή
Γεωργικά προϊόντα (ακατέργαστα)	43,8	29,4	-5,7	27,4	12,0	25,6
Από τα οποία:						
Πατάτες	17,5	12,1				
Άλλα λαχανικά, φρέσκα, κατεψυγμένα ή ξηρά	4,2	2,2				
Εσπεριδοειδή	14,7	14,1				
Ορυκτά και σχετικά βιομηχανικά προϊόντα	11,6	4,2	7,8	-6,3	12,2	-8,7
Βιομηχανικά προϊόντα γεωργικής προέλευσης	28,0	14,3	11,4	-0,7	-5,9	27,7
Από τα οποία:						
Χαλλούμι	7,7	4,8				
Διατηρημένα φρούτα	0,9	0,3				
Χυμοί φρούτων και λαχανικών	4,1	2,4				
Μπίρα	1,0	0,4				
Κρασιά	5,3	2,1				
Κρέας	2,9	2,1				
Βιομηχανικά προϊόντα μεταποιητικής προέλευσης	150,5	59,9	11,9	1,1	-2,5	2,6
Από τα οποία:						
Τσιγάρα	10,8	1,7				
Τσιμέντο	8,4	3,2				
Φαρμακευτικά προϊόντα	39,4	17,9	22,6	27,7	20,3	26,1
Προϊόντα από χαρτί	6,0	2,7				
Είδη ένδυσης	19,7	6,5	-1,3	-12,3	-15,9	-12,2
Είδη υπόδησης	3,8	1,4				
Έπιπλα	6,8	2,6				
Μη ταξινομηθέντα	0,1	0,3				
Εγχώριες εξαγωγές	233,9	107,9	8,4	4,5	0,7	10,6
Επανεξαγωγές	337,0	107,4	0,6	12,5	5,4	-24,3
Προμήθειες για πλοία και αεροπλάνα	57,1	14,1	76,4	-16,4	2,5	-30,2
Συνολικές εξαγωγές	628,0	229,4	9,0	6,1	3,3	-11,7

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

Τουρισμός

Όπως φαίνεται στον πίνακα 24, το μήνα Αύγουστο 2002, σημειώθηκε αισθητή μείωση στις αφίξεις τουριστών της τάξης του 18,8% σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2001. Επίσης, σημαντική επιδείνωση παρουσιάστηκε σε σύγκριση με τις αντίστοιχες περιόδους Ιουνίου και Ιουλίου όπου οι αφίξεις παρουσίασαν μείωση της τάξης του 9,2% και 12,3% αντίστοιχα. Για ολόκληρη την περίοδο των οκτώ μηνών του τρέχοντος έτους η μείωση στις αφίξεις τουριστών έφθασε στο 14,0%. Η μεγάλη μείωση των αφίξεων οδήγησε και στη μείωση των εισπράξεων από τον τουρισμό, τόσο κατά το μήνα Ιούλιο όπου καταγράφηκε μείωση της τάξης του 16,3%, όσο και κατά τους πρώτους επτά μήνες του τρέχοντος έτους που παρουσίασαν μείωση 11,1% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2001 (πίνακας 25). Η σχετικά μικρότερη μείωση των εσόδων από τις

αφίξεις αποδίδεται, όπως προαναφέρθηκε, στην αύξηση της κατά κεφαλήν δαπάνης των τουριστών στην Κύπρο. Προκαταρκτικά στοιχεία όσον αφορά τις αφίξεις τουριστών κατά το μήνα Σεπτέμβριο παρουσιάζουν μείωση της τάξης του 6,9%, σε σύγκριση με 0,2% που σημειώθηκε το Σεπτέμβριο του 2001, μήνα κατά τον οποίο διαδραματίστηκαν οι τρομοκρατικές επιθέσεις στις ΗΠΑ. Έτσι αν και η μείωση που παρατηρήθηκε το Σεπτέμβριο του 2002 είναι κατά πολύ μικρότερη σε σύγκριση με αυτή του Αυγούστου του 2002, δεν μπορεί να παραγνωριστεί η επίδραση της χαμηλής βάσης του Σεπτεμβρίου του 2001. Τέλος, και πάλι σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία, οι αφίξεις τουριστών για την περίοδο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2002 μειώθηκαν κατά 13,0%, έναντι αύξησης 4,0% την αντίστοιχη περίοδο 2001.

Πίνακας 24

Αφίξεις τουριστών

(αριθμός ατόμων)¹

	1999	2000	2001	2002	% μεταβολή 2000/1999	% μεταβολή 2001/2000	% μεταβολή 2002/2001
Ιανουάριος	57.740	63.553	64.214	54.067	10,1	1	-15,8
Φεβρουάριος	74.041	87.243	83.569	71.950	17,8	-4,2	-13,9
Μάρτιος	126.494	135.487	137.578	138.625	7,1	1,5	0,8
Απρίλιος	180.076	221.785	237.228	180.481	23,2	7	-23,9
Μάιος	273.317	299.355	324.901	279.070	9,5	8,5	-14,1
Ιούνιος	276.879	302.011	322.835	293.192	9,1	6,9	-9,2
Ιούλιος	322.041	362.299	373.385	327.404	12,5	3,1	-12,3
Αύγουστος	341.088	356.686	371.536	301.724	4,6	4,2	-18,8
Σεπτέμβριος	309.498	329.964	329.400		6,6	-0,2	
Οκτώβριος	270.732	300.597	269.744		11	-10,3	
Νοέμβριος	118.105	133.500	107.454		13	-19,5	
Δεκέμβριος	84.274	93.722	74.887		11,2	-20,1	
Ιαν. - Αύγουστος	1.651.676	1.828.419	1.915.246	1.646.513	10,7	4,7	-14,0
Ιαν. - Δεκ.	2.434.285	2.686.202	2.696.731		10,3	0,4	

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

¹ Δεν περιλαμβάνει τις αφίξεις ημερήσιων επισκεπτών.

Πίνακας 25**Εισπράξεις από τον τουρισμό¹***(εκατομμύρια λίρες)*

	2000	2001	2002	% μεταβολή 2002/2001
Ιανουάριος		24,9	21,6	-13,5
Φεβρουάριος		29,1	28,9	-0,9
Μάρτιος		49,7	59,2	18,9
Απρίλιος		89,9	77,0	-14,3
Μάιος		139,1	119,5	-14,1
Ιούνιος	122,9	157,4	139,3	-11,5
Ιούλιος	162,7	192,0	160,7	-16,3
Αύγουστος	173,7	205,0		
Σεπτέμβριος	161,9	176,3		
Οκτώβριος	135,1	130,2		
Νοέμβριος	54,1	48,8		
Δεκέμβριος	36,2	29,2		
Ιαν. - Δεκ.		1.271,6		
Ιαν. - Ιούλιος		682,1	606,3	-11,1

*Πηγή: Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού**(1) Δεν περιλαμβάνονται οι εισπράξεις από ημερήσιους επισκέπτες.*

3. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας 1**Βασικά επιτόκια**

(ως ποσοστά % ετησίως)

Από: ⁽¹⁾	Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων	Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης			Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης
		Δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου			
		repo	reverse repo	αποδοχή καταθέσεων	
2001 10 Αυγ.	3,50		5,00		6,50
18 Σεπ.	3,00		4,50		6,00
02 Νοεμ.	2,50			4,00	5,50

(1) Η ημερομηνία αφορά τις διευκολύνσεις αποδοχής καταθέσεων και οριακής χρηματοδότησης. Για τις πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης οι μεταβολές του επιτοκίου ισχύουν από την πρώτη πράξη μετά την αναφερόμενη ημερομηνία.

Πίνακας 2**Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης που διενεργούνται μέσω δημοπρασίας ⁽¹⁾**

(εκατ. Λίρες Κύπρου, επιτόκια ως ποσοστά % ετησίως)

Ημερομηνία διακανονισμού	Προσφορές (ποσό)	Κατανομή (ποσό)	Δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου				Δημοπρασίες σταθερού επιτοκίου	Διάρκεια σε ημέρες
			Μέγιστο επιτόκιο προσφοράς	Μέσο σταθμικό επιτόκιο	Ελάχιστο επιτόκιο κατανομής	Μέγιστο επιτόκιο κατανομής		
2002 03 Ιαν.	203,0	203,0	4,00	3,82	3,49	3,91		14
17 Ιαν.	185,0	160,0	4,00	3,82	3,50	3,90		14
31 Ιαν.	158,0	130,0	4,00	3,84	3,70	3,89		14
14 Φεβ.	185,0	130,0	4,00	3,72	3,65	3,80		14
28 Φεβ.	189,0	160,0	4,00	3,84	3,65	3,98		14
14 Μαρ.	268,0	200,0	4,00	3,65	3,64	3,80		14
28 Μαρ.	252,0	252,0	4,00	3,92	3,65	3,98		14
11 Απρ.	349,0	280,0	4,00	3,90	3,70	4,00		14
25 Απρ.	281,0	265,0	4,00	3,93	3,80	4,00		14
09 Μαΐου	289,5	280,0	4,00	3,96	3,89	4,00		14
23 Μαΐου	319,5	319,5	4,00	3,98	3,94	4,00		14
06 Ιουν.	166,0	166,0					4,00	42
06 Ιουν.	201,5	100,0	4,00	3,64	3,50	3,97		14
10 Ιουν.	125,0	100,0					3,90	38
20 Ιουν.	161,0	160,0	4,00	3,86	3,74	3,98		14
04 Ιουλ.	177,0	150,0	4,00	3,85	3,82	4,00		14
18 Ιουλ.	328,0	270,0					4,00	42
18 Ιουλ.	158,5	120,0	4,00	3,79	3,69	3,87		14
01 Αυγ.	231,0	175,0	4,00	3,73	3,69	3,75		13
14 Αυγ.	137,0	137,0	4,00	3,75	3,70	3,98		15
29 Αυγ.	430,0	350,0					4,00	42
29 Αυγ.	102,0	100,0	4,00	3,88	3,65	4,00		14
12 Σεπ.	12,0	12,0	4,00	3,93	3,88	3,95		14
10 Οκτ.	295,0	200,0					4,00	42
10 Οκτ.	105,0	105,0	4,00	3,92	3,85	3,97		14

(1) Από τις 9 Οκτωβρίου 2001, οι κύριες πράξεις αναχρηματοδότησης για την απορρόφηση ρευστότητας διεξάγονται μέσω δημοπρασίας αποδοχής καταθέσεων.

Πίνακας 3**Επιτόκια της χρηματαγοράς**

(ποσοστά % ετησίως)

		Κύπρος					Ευρωζώνη				
		Καταθέσεις μίας ημέρας	Καταθέσεις 2-7 ημέρες	Καταθέσεις ενός μηνός	Καταθέσεις 2-6 μήνες	Καταθέσεις 6-12 μήνες	Καταθέσεις μίας ημέρας	Καταθέσεις ενός μηνός	Καταθέσεις 3 μηνών	Καταθέσεις 6 μηνών	Καταθέσεις 12 μηνών
2001	Ιουλ.	4,94	4,88	5,95	-	6,50	4,51	4,52	4,47	4,39	4,31
	Αυγ.	4,33	4,60	4,85	5,84	-	4,49	4,46	4,35	4,22	4,11
	Σεπ.	3,97	4,55	5,19	6,10	-	3,99	4,05	3,98	3,88	3,77
	Οκτ.	3,71	4,10	4,78	-	-	3,97	3,72	3,60	3,46	3,37
	Νοεμ.	3,46	-	4,58	-	5,00	3,51	3,43	3,39	3,26	3,20
	Δεκ.	3,88	4,67	4,62	5,00	4,38	3,34	3,42	3,34	3,26	3,30
2002	Ιαν.	3,39	3,82	4,09	-	-	3,29	3,35	3,34	3,34	3,48
	Φεβ.	3,22	3,66	3,83	-	4,50	3,28	3,34	3,36	3,40	3,59
	Μαρ.	3,20	-	4,10	5,05	4,57	3,26	3,35	3,39	3,50	3,82
	Απρ.	3,29	-	4,10	5,10	-	3,32	3,34	3,41	3,54	3,86
	Μάιος	3,28	3,74	4,25	4,60	5,02	3,31	3,37	3,46	3,62	3,95
	Ιουν.	3,42	3,77	3,96	4,88	5,55	3,35	3,38	3,46	3,59	3,87
	Ιουλ.	3,45	3,00	4,00	-	4,95	3,30	3,36	3,41	3,48	3,64
	Αυγ.	3,33	3,67	4,02	-	-	3,29	3,33	3,35	3,38	3,44
	Σεπ.	3,72	3,70	4,29	5,02	-					

Πηγές: Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου και Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Πίνακας 4**Τραπεζικά επιτόκια**

(ποσοστά % ετησίως)

		Δανειστικά επιτόκια ^{1,2}				Επιτόκια καταθέσεων ^{1,3}			
		Επιχειρήσεις: παρατράβηγμα εντός ορίων	Επιχειρήσεις: δάνεια με εξασφάλιση	Προσωπικά δάνεια με εξασφάλιση	Στεγαστικά: Με ασφάλεια ζωής	Πιστωτικές κάρτες	Τρεχούμενοι λογαριασμοί	Καταθέσεις με προειδοποίηση 3 μήνες - πάνω από ΛΚ5000	Καταθέσεις προθεσμίας ενός χρόνου - πάνω από ΛΚ5000
2001	Ιαν.	7,92	7,92	8,95	8,67	10,50	2,00	5,25	6,50
	Φεβ.	7,92	7,92	8,95	8,67	10,50	2,00	5,25	6,50
	Μαρ.	7,92	7,92	8,95	8,67	10,50	2,00	5,25	6,50
	Απρ.	7,92	7,92	8,95	8,67	10,50	2,00	5,25	6,50
	Μάιος	7,92	7,92	8,95	8,67	10,50	2,00	5,25	6,50
	Ιουν.	7,92	7,92	8,95	8,67	10,50	2,00	5,25	6,50
	Ιουλ.	7,92	7,92	8,95	8,67	10,50	2,00	5,25	6,50
	Αυγ.	7,42	7,42	8,45	8,17	10,00	1,50	4,75	6,00
	Σεπτ.	6,92	6,92	7,95	7,67	9,67	1,00	4,25	5,42
	Οκτ.	6,92	6,92	7,95	7,67	9,67	1,00	4,25	5,42
	Νοεμ.	6,42	6,42	7,45	7,17	9,00	0,50	3,75	4,92
2002	Δεκ.	7,12	7,12	7,95	7,00	9,00	0,90	4,00	4,94
	Ιαν.	7,12	7,12	8,03	7,00	10,00	0,92	4,00	4,95
	Φεβ.	7,12	7,12	8,12	7,08	10,50	0,93	4,03	4,95
	Μαρ.	6,78	7,13	7,90	7,15	10,50	0,93	4,03	4,79
	Απρ.	6,78	7,13	7,90	7,15	10,50	0,93	4,03	4,79
	Μάιος	6,78	7,13	7,90	7,15	10,50	0,93	4,03	4,79
	Ιουν.	6,98	7,16	7,90	7,15	10,50	0,93	4,42	4,85
	Ιουλ.	6,98	7,16	7,90	7,15	10,50	0,93	4,42	4,85
Αυγ.	6,98	7,16	7,90	7,13	10,50	0,83	4,42	4,85	
	Σεπτ.	6,98	7,16	7,90	7,13	10,50	0,84	4,37	4,88

(1) Τα επιτόκια αναφέρονται στα ισχύοντα τέλος του μήνα.

(2) Για την περίοδο Ιανουαρίου 2001 - Νοεμβρίου 2001, τα στοιχεία αναφέρονται στο μέσο όρο των ελαχίστων επιτοκίων που χρεώνουν οι τρεις μεγαλύτερες τράπεζες στις αντίστοιχες κατηγορίες δανείων. Από το Δεκέμβριο του 2001, τα στοιχεία αναφέρονται στο μέσο όρο των αντιπροσωπευτικών επιτοκίων που χρεώνουν οι τρεις μεγαλύτερες τράπεζες, στις αντίστοιχες κατηγορίες δανείων, όπως αυτά έχουν υποδειχθεί από τις τράπεζες.

(3) Τα στοιχεία αναφέρονται στο μέσο όρο των αντιπροσωπευτικών επιτοκίων για κάθε κατηγορία καταθέσεων όπως αυτά έχουν υποδειχθεί από τις τρεις μεγαλύτερες τράπεζες.

Πίνακας 5**Ευρωπαϊκά επιτόκια εμπορικών τραπεζών***(ποσοστιαίες μονάδες σε ετήσιους όρους, μέσος όρος περιόδου)*

	Επιτόκια Καταθέσεων						Επιτόκια Δανεισμού			
	Μιας νύχτας	Με Συμφωνημένη Λήξη			Με Προειδοποίηση		Επιχειρήσεων		Νοικοκυριών	
		Μέχρι 1 χρόνο	Μέχρι 2 χρόνια	Πάνω από 2 χρόνια	Μέχρι 3 μήνες	Πάνω από 3 μήνες	Μέχρι 1 χρόνο	Πάνω από 1 χρόνο	Καταναλωτικά	Οικιστικά
2000 Ιουλ.	0,87	3,58	3,58	4,71	2,33	3,94	6,77	6,37	9,95	6,46
Αυγ.	0,89	3,67	3,67	4,75	2,36	4,06	6,81	6,44	10,00	6,51
Σεπ.	0,94	3,85	3,83	4,77	2,38	4,20	6,92	6,44	10,03	6,56
Οκτ.	0,97	3,96	3,96	4,76	2,40	4,14	7,13	6,60	10,15	6,57
Νοε.	0,99	4,04	4,03	4,77	2,47	4,25	7,16	6,63	10,20	6,56
Δεκ.	1,01	3,96	3,96	4,58	2,49	4,21	7,18	6,45	10,19	6,43
2001 Ιαν.*	1,01	3,88	3,88	4,39	2,52	4,01	7,19	6,40	10,32	6,29
Φεβ.	1,01	3,84	3,83	4,35	2,50	3,99	7,11	6,44	10,26	6,24
Μαρ.	1,02	3,82	3,82	4,32	2,50	3,99	7,04	6,32	10,22	6,18
Απρ.	1,03	3,76	3,76	4,26	2,50	3,91	7,07	6,34	10,25	6,14
Μαΐ.	1,01	3,75	3,74	4,27	2,48	3,91	7,03	6,34	10,22	6,17
Ιουν.	0,98	3,65	3,65	4,25	2,45	3,85	6,97	6,25	10,17	6,13
Ιουλ.	0,97	3,65	3,65	4,22	2,44	3,80	6,90	6,20	10,11	6,05
Αυγ.	0,96	3,59	3,59	4,14	2,40	3,68	6,89	6,19	10,16	5,96
Σεπ.	0,91	3,28	3,28	3,98	2,36	3,33	6,71	6,07	10,08	5,86
Οκτ.	0,84	3,06	3,06	3,84	2,29	3,01	6,46	5,82	9,99	5,65
Νοε.	0,78	2,84	2,83	3,65	2,19	2,75	6,31	5,71	9,87	5,48
Δεκ.	0,74	2,79	2,78	3,77	2,17	2,79	6,26	5,69	9,81	5,52
2002 Ιαν.	0,73	2,77	2,77	3,83	2,17	2,80	6,18	5,63	9,78	5,53
Φεβ.	0,73	2,78	2,79	3,95	2,15	2,91	6,16	5,75	9,81	5,61
Μαρ.	0,74	2,84	2,84	4,07	2,15	3,00	6,09	5,85	9,76	5,74
Απρ.	0,74	2,89	2,90	4,13	2,14	3,07	6,17	5,95	9,82	5,81
Μαΐ.	0,74	2,91	2,92	4,15	2,15	3,08	6,20	5,98	9,85	5,82
Ιουν.	0,74	2,93	2,94	4,09	2,13	3,08	6,17	5,92	9,81	5,77
Ιουλ.	0,74	2,88	2,89	4,02	2,13	3,02	6,18	5,91	9,81	5,68

* Από 1 Ιανουαρίου 2001 τα στοιχεία αφορούν τη διευρυμένη ευρωζώνη

Πίνακας 6**Ημερολόγιο προγραμματισμένων ανακοινώσεων επιτοκίων 2002**

	Ιαν.	Φεβ.	Μαρ.	Απρ.	Μάιος	Ιουν.	Ιουλ.	Αυγ.	Σεπ.	Οκτ.	Νοεμ.	Δεκ.
Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ¹	3 3,25	7 3,25	7 3,25	4 3,25	2 3,25	6 3,25	4 3,25	1 3,25	12 3,25	10 3,25	7	5
Τράπεζα της Αγγλίας ²	10 4,00	7 4,00	7 4,00	4 4,00	9 4,00	6 4,00	4 4,00	1 4,00	5 4,00	10 4,00	7	5
Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ ³	29/30 1,75		19 1,75		7 1,75	25/26 1,75		13 1,75	24 1,75		6	10
Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου ⁴	25 5,50	21 5,50		11 5,50	16 5,50	14 5,50	19 5,50		20 5,50		1	13

(1) Ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς για repos

(2) Repo Rate

(3) Federal Funds Rate

(4) Επιτόκιο Lombard

Πίνακας 7

Ποσοστιαία Μεταβολή Δείκτη Τιμών Καταναλωτή κατά οικονομική κατηγορία (%) 2000 - 2002

	Ετήσια		Ανά τρίμηνο			Σεπ. 2001/ 2000	Αύγ. 2002/ 2001	Σεπ. 2002/ 2001	Ιαν.-Σεπ. 2001/ 2000	Ιαν.-Αύγ. 2002/ 2001	Ιαν.-Σεπ. 2002/ 2001	Στάθμιση 1998=100
	2000	2001	2002 I	2002 II	2002 III							
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	4,14	1,97	2,58	2,35	3,50	2,05	3,77	3,41	1,84	2,73	2,81	100,00
A ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7,15	1,34	3,39	2,57	6,26	1,88	6,95	5,93	0,95	3,83	4,07	36,69
A.1 Γεωργικά	8,98	4,50	16,74	2,98	-1,98	11,16	-0,40	-2,82	0,66	6,88	5,72	7,93
A.2 Βιομηχανικά	4,40	0,78	0,93	2,91	9,02	-0,24	9,59	8,81	1,21	3,71	4,29	27,24
A.2.1 βιομηχανικά, μη πετρελαιοειδή	2,45	0,10	1,60	3,09	6,49	0,48	6,87	6,02	-0,18	3,44	3,73	22,91
A.2.2 κάπνισμα και υγραέριο	14,86	3,99	-2,11	2,08	20,42	-3,48	21,86	21,87	8,09	4,97	6,83	4,33
A.3 Ηλεκτρισμός	47,32	-3,23	-13,28	-3,71	2,58	-3,99	2,13	3,52	-1,24	-6,10	-5,06	1,52
B ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2,13	0,47	0,07	-0,08	-3,23	-0,42	-3,13	-3,22	0,63	-0,81	-1,08	22,20
B.1 Μηχανοκίνητα Οχήματα	3,78	0,55	0,35	-0,43	-10,10	-1,10	-10,29	-9,72	0,99	-2,59	-3,38	9,43
B.2 Άλλα Εισαγόμενα	0,93	0,41	-0,14	0,18	1,96	0,09	2,33	1,62	0,35	0,54	0,66	12,77
Γ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	2,52	3,35	3,15	3,37	4,40	3,49	4,37	4,47	3,30	3,54	3,65	41,11
Πληθωρισμός Ευρωζώνης	2,3	2,5	2,6	2,1		2,3	2,1		2,8	2,2		
Υποκείμενος πληθωρισμός Κύπρου ¹	2,4	1,7	2,0	2,4	3,0	1,7	3,1	2,9	1,7	2,4	2,5	

1) Εξαιρουμένων των μεταβολών των τιμών των εξής κατηγοριών: A.1, A.2.2 και A.3

Πίνακας 8

**Σταθμισμένη επίδραση στη συνολική μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή κατά οικονομική κατηγορία (%)
2000 - 2002**

	Ετήσια		Ανά τρίμηνο			Σεπ. 2001/ 2000	Αύγ. 2002/ 2001	Σεπ. 2002/ 2001	Ιαν.-Σεπ. 2001/ 2000	Ιαν.-Αύγ. 2002/ 2001	Ιαν.-Σεπ. 2002/ 2001	Στάθμιση 1998=100
	2000	2001	2002 I	2002 II	2002 III							
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	4,14	1,97	2,58	2,35	3,50	2,05	3,77	3,41	1,84	2,73	2,81	100,00
A ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2,63	0,51	1,26	0,97	2,34	0,71	2,59	2,23	0,36	1,43	1,52	36,69
A.1 Γεωργικά	0,69	0,36	1,31	0,24	-0,16	0,86	-0,03	-0,24	0,05	0,55	0,46	7,93
A.2 Βιομηχανικά	1,21	0,21	0,25	0,81	2,45	-0,07	2,58	2,40	0,33	1,01	1,17	27,24
A.2.1 βιομηχανικά, μη πετρελαιοειδή	0,57	0,02	0,36	0,70	1,44	0,11	1,52	1,35	-0,04	0,77	0,84	22,91
A.2.2 καύσιμα και υγραέριο	0,64	0,19	-0,10	0,10	1,00	-0,18	1,07	1,05	0,37	0,24	0,34	4,33
A.3 Ηλεκτρισμός	0,73	-0,07	-0,30	-0,07	0,05	-0,09	0,04	0,07	-0,03	-0,13	-0,11	1,52
B ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	0,46	0,10	0,01	-0,02	-0,68	-0,09	-0,65	-0,67	0,13	-0,17	-0,23	22,20
B.1 Μηχανοκίνητα Οχήματα	0,35	0,05	0,03	-0,04	-0,91	-0,10	-0,93	-0,87	0,09	-0,24	-0,31	9,43
B.2 Άλλα Εισαγόμενα	0,12	0,05	-0,02	0,02	0,23	0,01	0,28	0,19	0,04	0,06	0,08	12,77
Γ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1,05	1,37	1,31	1,39	1,84	1,43	1,83	1,85	1,35	1,47	1,51	41,11

Πίνακας 9**Ποσοστιαία μεταβολή Δείκτη Τιμών Καταναλωτή ανά κατηγορία προϊόντων (%)
2000-2002**

	Ετήσια		Ανά τρίμηνο			Σεπ. 2001/ 2000	Αύγ. 2002/ 2001	Σεπ. 2002/ 2001	Ιαν.-Σεπ. 2001/ 2000	Ιαν.-Αύγ. 2002/ 2001	Ιαν.-Σεπ. 2002/ 2001	Στάθμιση 1998=100
	2000	2001	2002 I	2002 II	2002 III							
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	4,14	1,97	2,58	2,35	3,50	2,05	3,77	3,41	1,84	2,73	2,81	100,00
Τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά	5,49	4,09	9,31	5,09	3,87	6,75	4,72	3,49	2,55	6,39	6,06	18,20
Αλκοολούχα ποτά και καπνός	8,16	2,79	0,98	7,66	21,65	1,63	21,85	21,35	3,30	8,72	10,12	1,78
Ένδυση και υπόδηση	-0,46	-6,75	-3,06	-4,00	-4,64	-4,55	-4,33	-5,68	-8,32	-3,68	-3,91	8,22
Στέγαση, ύδρευση, ηλεκτρισμός και υγραέριο	5,46	1,59	1,82	3,46	5,41	0,94	5,37	5,84	1,86	3,28	3,56	21,27
Επίπλωση, οικιακός εξοπλισμός, και προϊόντα καθαρισμού	1,47	0,15	-1,21	-0,99	3,42	-0,77	4,13	3,05	0,08	0,06	0,39	7,08
Υγεία	6,18	5,41	4,30	5,03	5,17	4,50	5,09	5,23	5,53	4,79	4,84	4,92
Μεταφορές	5,70	2,29	0,25	0,65	0,19	-0,35	0,27	0,83	3,52	0,31	0,37	17,42
Επικοινωνίες	-10,36	1,73	-7,13	-7,77	-6,70	11,11	-7,29	-7,26	0,78	-7,19	-7,20	1,79
Αναψυχή και πολιτισμός	-0,20	-0,50	1,16	1,46	3,42	1,41	3,63	2,73	-1,13	1,93	2,02	5,88
Εκπαίδευση	3,87	4,60	6,35	5,79	6,29	4,35	5,79	7,27	3,90	6,00	6,15	2,33
Εστιατόρια και ξενοδοχεία	5,80	6,00	3,30	3,14	4,65	5,36	4,89	4,17	6,70	3,64	3,70	6,07
Άλλα αγαθά και υπηρεσίες	4,16	3,97	3,03	3,83	7,69	3,23	7,81	7,35	4,32	4,55	4,86	5,04

Πίνακας 10

Σταθμισμένη επίδραση στη συνολική μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή ανά κατηγορία προϊόντων (%) 2000-2002

	Ετήσια		Ανά τρίμηνο			Σεπ. 2001/ 2000	Αύγ. 2002/ 2001	Σεπ. 2002/ 2001	Ιαν.-Σεπ. 2001/ 2000	Ιαν.-Αύγ. 2002/ 2001	Ιαν.-Σεπ. 2002/ 2001	Στάθμιση 1998=100
	2000	2001	2002 I	2002 II	2002 III							
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	4,14	1,97	2,58	2,35	3,50	2,05	3,77	3,41	1,84	2,73	2,81	100,00
Τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά	0,99	0,75	1,70	0,94	0,72	1,21	0,89	0,66	0,47	1,18	1,12	18,20
Αλκοολούχα ποτά και καπνός	0,16	0,06	0,02	0,16	0,44	0,03	0,45	0,43	0,07	0,18	0,21	1,78
Ένδυση και υπόδηση	-0,04	-0,54	-0,21	-0,31	-0,32	-0,36	-0,29	-0,42	-0,67	-0,26	-0,28	8,22
Στέγαση, ύδρευση, ηλεκτρισμός και υγραέριο	1,17	0,34	0,40	0,75	1,18	0,20	1,17	1,25	0,41	0,71	0,78	21,27
Επίπλωση, οικιακός εξοπλισμός, και προϊόντα καθαρισμού	0,10	0,01	-0,08	-0,07	0,23	-0,05	0,27	0,20	0,01	0,00	0,03	7,08
Υγεία	0,31	0,27	0,22	0,26	0,27	0,23	0,27	0,27	0,28	0,25	0,25	4,92
Μεταφορές	0,97	0,40	0,04	0,11	0,03	-0,06	0,05	0,14	0,61	0,05	0,06	17,42
Επικοινωνίες	-0,17	0,03	-0,11	-0,11	-0,10	0,15	-0,11	-0,11	0,01	-0,11	-0,11	1,79
Αναψυχή και πολιτισμός	-0,01	-0,03	0,06	0,08	0,19	0,08	0,20	0,15	-0,06	0,10	0,11	5,88
Εκπαίδευση	0,09	0,11	0,16	0,14	0,16	0,11	0,14	0,18	0,09	0,15	0,15	2,33
Εστιατόρια και ξενοδοχεία	0,36	0,38	0,22	0,20	0,31	0,34	0,32	0,27	0,42	0,24	0,24	6,07
Άλλα αγαθά και υπηρεσίες	0,21	0,20	0,16	0,20	0,40	0,16	0,40	0,38	0,22	0,23	0,25	5,04

Πίνακας 11**Επενδύσεις χαρτοφυλακίου: Αγορές μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου από μη κατοίκους***(χιλιάδες λίρες)*

Χώρα επενδυτή	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002
	Ιαν.	Φεβ.	Μάρ.	Απρ.	Μάιος	Ιούν.	Ιούλ.	Αύγ.	Σεπ.	Οκτ.	Νοέμ.	Δεκ.	Δεκ.	Ιαν.	Φεβ.	Μάρ.	Απρ.	Μάιος	Ιούν.	Ιούλ.	Αύγ.	Σεπ.
Αίγυπτος	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	17,1	8,4	0,0	0,5	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Αυστραλία	26,2	27,4	19,4	11,8	6,1	55,6	13,2	34,6	5,3	3,6	0,4	4,4	0,9	0,0	1,8	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Αυστρία	0,0	174,8	13,6	0,2	21,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Βέλγιο	6,0	4,7	0,0	0,0	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Βρετανικά Παρθένα Νησιά	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,2	33,2	23,1	36,0	56,9	25,1	67,1	76,7	9,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Γαλλία	0,0	68,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Γερμανία	56,8	24,2	35,1	53,7	52,7	19,7	9,3	2,1	0,0	0,0	3,6	3,3	15,6	0,0	4,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Γεωργία	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Γιουγκοσλαβία	62,4	13,6	33,0	20,9	0,0	22,6	7,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,8	0,4	0,0	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ελβετία	0,0	0,0	0,0	11,8	6,4	1,7	3,5	0,0	0,0	0,0	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ελλάδα	799,8	1.414,3	1.125,7	723,1	1.089,6	394,6	427,5	912,9	468,4	710,6	577,8	108,9	221,9	34,3	92,4	245,2	88,8	17,7	55,5	2,6	0,0	0,0
Ζάμπια	0,0	0,0	0,0	0,0	31,2	16,5	5,5	34,3	0,0	5,5	12,0	5,0	0,7	7,2	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ζιμπάμπουε	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	0,0	3,8	2,1	0,0	0,9	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ην. Αραβικά Εμιράτα	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ηνωμένες Πολιτείες	19,6	71,7	9,7	56,4	50,1	3,0	10,6	3,3	0,0	39,9	3,9	0,0	14,8	0,0	0,0	35,6	22,7	0,0	2,7	7,3	1,0	0,0
Ηνωμένο Βασίλειο	615,1	342,8	203,9	169,0	271,1	132,5	59,7	53,6	107,4	20,6	137,0	44,6	68,9	35,0	25,3	13,5	12,3	9,7	22,3	15,3	8,6	0,0
Ιορδανία	0,0	0,0	0,0	20,1	0,0	14,7	5,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ιράν	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,6	1,5	6,4	10,9	0,4	0,2	0,0	9,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ιρλανδία	7,7	0,0	55,9	35,8	6,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,4	2,3	2,4	0,0	0,0	0,0	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ισπανία	1,8	0,6	0,0	0,0	8,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ιταλία	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Καναδάς	34,1	2,6	2,9	0,3	12,3	11,7	0,6	0,0	0,6	0,9	0,1	0,0	0,5	7,4	1,8	39,8	0,0	0,0	0,0	14,5	0,0	0,0
Κούβα	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Λετονία	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,6	0,0	0,0	0,0	4,8	23,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Λίβανος	0,0	0,6	0,0	7,6	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	40,9	0,0	0,0	0,0
Λιβύη	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Μεξικό	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	22,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Μολδαβία	0,0	5,7	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Νότια Αφρική	18,0	32,5	18,0	11,9	41,8	8,0	28,4	58,4	117,1	26,5	235,6	68,6	139,1	122,7	61,8	94,3	68,7	7,9	39,2	10,7	31,8	0,0
Ολλανδία	0,0	2,6	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ουκρανία	48,2	30,0	26,1	54,7	59,3	58,6	55,4	29,1	36,6	10,6	98,4	14,9	14,6	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Παναμάς	0,0	0,0	29,3	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ρωσία	312,4	116,6	78,1	17,6	105,6	41,2	26,6	48,7	35,2	45,0	41,3	81,5	22,1	3,0	0,6	0,0	8,1	8,9	0,0	0,3	2,4	0,0
Σαουδική Αραβία	0,0	0,0	19,5	10,4	18,8	0,0	6,8	41,7	77,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Συρία	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Τσεχία	0,0	0,0	0,0	0,0	4,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Φιλιππίνες	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Άγνωστης προέλευσης	32,0	44,7	13,7	0,0	23,5	1,2	0,0	3,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Σύνολο	2.044,7	2.384,7	1.686,2	1.206,2	1.817,3	794,6	688,5	1.261,6	872,7	915,9	1.226,0	367,3	569,9	291,9	214,7	429,5	207,0	44,2	160,7	50,7	43,8	0,0

(1) Τα στοιχεία αναφέρονται μόνο στις αγορές μετοχών εκτός του κεντρικού αποθετηρίου αξιών.

Πίνακας 12**Επενδύσεις χαρτοφυλακίου: Πωλήσεις μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου από μη κατοίκους**

(χιλιάδες λίρες)

Χώρα επενδυτή	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002	2002
	Ιαν. ¹	Φεβ.	Μάρ.	Απρ.	Μάιος	Ιούν.	Ιούλ.	Αύγ.	Σεπ.	Οκτ.	Νοέμ.	Δεκ.	Ιαν.	Φεβ.	Μάρ.	Απρ.	Μάιος	Ιούν.	Ιούλ.	Αύγ.	Σεπ.
Αίγυπτος	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,9	8,8	0,0	0,9	0,5	0,0	0,0	0,0	7,6	0,0	0,0
Αυστραλία	0,3	0,3	3,8	0,0	5,6	0,0	0,0	15,6	14,0	0,0	5,0	10,7	0,4	2,5	1,0	0,0	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Αυστρία	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	27,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Βρετανικά Παρθένα Νησιά	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	37,8	15,0	44,7	22,8	9,1	51,4	20,9	39,6	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Γαλλία	0,0	109,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Γερμανία	0,3	8,0	0,0	0,0	0,7	4,2	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Γιουγκοσλαβία	79,0	31,7	22,9	8,1	0,0	11,9	0,0	0,0	5,5	0,0	0,0	1,1	5,8	0,1	1,4	0,0	0,6	0,5	0,0	0,0	0,0
Ελβετία	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	27,5	176,2	59,1	152,9	30,5	7,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ελλάδα	371,1	1.123,3	567,7	447,5	811,2	461,9	269,3	331,6	391,7	348,2	555,8	135,0	22,9	65,1	111,4	1,3	5,8	25,9	0,0	6,9	0,0
Ηνωμένες Πολιτείες	1,3	381,3	406,3	388,9	183,8	115,5	131,3	165,8	73,1	490,2	1.286,1	250,4	202,1	97,2	78,1	0,0	10,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Ηνωμένο Βασίλειο	143,4	278,0	24,5	125,7	80,4	210,2	64,2	32,9	43,0	19,2	60,6	19,1	14,4	12,4	18,4	1,0	4,0	196,7	0,5	0,0	1,3
Ιράν	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,9	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ισπανία	0,0	0,0	0,0	0,0	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ιταλία	13,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Καναδάς	0,5	1,7	1,7	0,3	0,0	2,2	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Κούβα	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Λετονία	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,4	0,5	0,0	4,9	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Λίβανος	0,0	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Λιβύη	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Μολδαβία	0,0	5,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Νότια Αφρική	0,0	0,1	0,0	0,0	0,3	0,0	1,0	44,1	36,0	165,3	20,1	100,6	46,8	157,3	9,2	23,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ολλανδία	0,0	1,9	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ουκρανία	0,0	0,0	0,0	0,0	9,2	17,5	0,4	11,5	0,0	0,0	1,3	6,4	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ρωσία	347,1	139,5	56,7	0,0	0,2	0,1	0,2	0,3	5,0	20,1	10,6	23,2	23,2	9,8	2,6	31,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Συρία	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Φιλιππίνες	5,6	0,0	0,0	15,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Άγνωστης προέλευσης	0,2	1,6	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Total	962,3	2.085,9	1.086,6	988,0	1.097,0	888,8	659,0	706,1	771,8	1.090,2	2.007,4	577,1	361,7	347,3	222,6	57,4	23,7	223,1	8,1	6,9	1,3

(1) Τα στοιχεία αναφέρονται μόνο στις πωλήσεις μετοχών εκτός του κεντρικού αποθετηρίου αξιών.

(2) Τα στοιχεία για τις πωλήσεις τον Ιανουάριο 2001 καλύπτουν μόνο την περίοδο 17.01.2001 to 31.01.2001.

Πίνακας 13**Φορολογική Μεταρρύθμιση****Έμμεση Φορολογία**

Εγκρίθηκαν τον Ιούλιο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων τα περισσότερα νομοσχέδια που αφορούν τη φορολογική μεταρρύθμιση με την οποία εναρμονίζεται το φορολογικό καθεστώς της Κύπρου με το αντίστοιχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις απαιτήσεις του Οργανισμού για Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη (ΟΟΣΑ). Με τη νέα αυτή φορολογική νομοθεσία μετατοπίζεται σε μεγάλο βαθμό το βάρος από τους άμεσους στους έμμεσους φόρους, πράγμα που συμβαδίζει με τα ισχύοντα στην Ε.Ε. και τις υπόλοιπες αναπτυσσόμενες χώρες.

Οι κυριότερες πρόνοιες της νέας νομοθεσίας είναι οι εξής:

ΦΠΑ Αύξηση από 10% σε 13% από 1.7.2002 και από 13% σε 15% από 1.1.2003. Κατάργηση του μηδενικού συντελεστή σε όλα τα είδη που εξαιρούνταν από το βασικό συντελεστή από την 1.1.2008.

Φόροι Κατανάλωσης

Πετρέλαιο 5 σεντ αύξηση ανά λίτρο από 1.7.2002.

4 σεντ αύξηση ανά λίτρο από 1.1.2003.

3 σεντ αύξηση ανά λίτρο από 1.10.2003.

Βενζίνη 2 σεντ αύξηση ανά λίτρο (για κοινή και αμόλυβδη βενζίνη) από 1.7.2002.

2 σεντ αύξηση ανά λίτρο (για κοινή και αμόλυβδη βενζίνη) από 1.1.2003.

1 σεντ αύξηση ανά λίτρο (για κοινή και αμόλυβδη βενζίνη) από 1.10.2003.

Αλκοολούχα Ποτά

Εγχώρια 66 σεντ αύξηση ανά λίτρο καθαρού οινοπνεύματος από 1.7.2002.

65 σεντ αύξηση ανά λίτρο καθαρού οινοπνεύματος από 1.1.2003.

70 σεντ αύξηση ανά λίτρο καθαρού οινοπνεύματος από 1.10.2003.

Εισαγόμενα £1,35 αύξηση ανά λίτρο καθαρού οινοπνεύματος από 1.7.2002 με ταυτόχρονη και πολύ μεγαλύτερη μείωση των εισαγωγικών δασμών για εισαγόμενα αλκοολούχα ποτά από την Ε.Ε.

65 σεντ αύξηση ανά λίτρο καθαρού οινοπνεύματος από 1.1.2003 με ταυτόχρονη και πολύ μεγαλύτερη μείωση των εισαγωγικών δασμών για εισαγόμενα αλκοολούχα ποτά από την Ε.Ε.

70 σεντ αύξηση ανά λίτρο καθαρού οινοπνεύματος από 1.10.2003 με ταυτόχρονη και πολύ μεγαλύτερη μείωση των εισαγωγικών δασμών για

εισαγόμενα αλκοολούχα ποτά από την Ε.Ε.

Τσιγάρα

Αύξηση κατά 20 σεντ το πακέτο από 30.5.2002.

Αύξηση κατά 10 σεντ το πακέτο από 1.7.2003.

Αυτοκίνητα

Μείωση του φόρου κατανάλωσης για σαλούν αυτοκίνητα ως εξής:

Μέχρι 1600 κ.ε. μέχρι και 45% μείωση από 1.7.2002 και επιπρόσθετη μείωση 10% από 1.1.2004.

Από 1601 κ.ε. μέχρι 2000 κ.ε. 15% μείωση από 1.7.2002 και επιπρόσθετη μείωση 10% από 1.1.2004.

Από 2001-2500 κ.ε. παραμένει ως έχει.

Από 2501 κ.ε. και άνω. 5% αύξηση από 1.7.2002.

Η επιβολή φόρου για όλα τα αυτοκίνητα μέχρι 1600κ. εκ. καταργείται. Από 1601,. εκ. και άνω ο ειδικός φόρος διατηρείται.

Αύξηση κατά 20% του πληρωτέου ποσού για εγγραφή αυτοκινήτων από 1.1.2003.

Αύξηση της άδειας κυκλοφορίας για βενζινοκίνητα οχήματα μέχρι 1016kg κατά 10%, και αύξηση κατά 20% για οχήματα πέραν των 1016 kg από την 1.1.2003.

Αυξήσεις των φόρων κατανάλωσης για τα Βαν και τα διπλοκάμπινα οχήματα ως ακολούθως:

	1.7.2002	1.1.2004
Βαν	10%	10%
Διπλοκάμπινο	5%	5%

4x4 μέχρι 2500 κ.ε.	10%	10%
4x4 άνω των 2500 κ.ε.	20%	30%

Είδη Πολυτελείας

Αυξήσεις στους φόρους κατανάλωσης για είδη πολυτελείας όπως βάρκες και μοτοσικλέτες άνω των 100 κ.ε., καπνιστός σολομός, χαβιάρι και αεριούχα κρασιά κατά 10%, και αύξηση του φόρου κατανάλωσης για αναψυκτικά κατά 1 σεντ το λίτρο.

Άμεση Φορολογία

Φυσικά Πρόσωπα

Αύξηση του αφορολόγητου εισοδήματος από £6.000 στις £9.000, αναδρομικά, από 1.1.2002 με παράλληλη κατάργηση των φοροαπαλλαγών για σύζυγο και έξοδα τόκων (εκτός αυτών που αφορούν στεγαστικά δάνεια).

Κατάργηση της εισφοράς για την άμυνα για τους μισθωτούς και τους αυτοτελώς εργαζόμενους από 1.7.2002.

Από 1.1.2003, οι φορολογικές κλίμακες τροποποιούνται ως εξής:

Φορολογητέο Εισόδημα	Συντελεστής
£0 - £9.000	0%
£9.501 - £12.000	20%
£12.001 - £15.000	25%
£15.001 και πάνω	30%

Αύξηση του αφορολόγητου εισοδήματος στις £10.000 με ταυτόχρονη κατάργηση των φοροαπαλλαγών για τόκους στεγαστικών δανείων και τροποποίηση των κλιμάκων του φόρου εισοδήματος από 1.1.2004 ως εξής:

Φορολογητέο Εισόδημα	Ποσοστό
£0 - £10.000	0%
£10.001 - £15.000	20%
£15.001 - £20.000	25%
£20.001 και πάνω	30%

Επαγγελματικός Φόρος

Κατάργηση του επαγγελματικού φόρου από 1.1.2003.

Φορολογία Τόκων

Κατάργηση του 3% για την άμυνα που επιβάλλετο στους εισπρακτέους τόκους και αντικατάστασή του από παρακράτηση φόρου στην πηγή για φόρους εισπρακτέους με φορολογικό συντελεστή 10%.

Εταιρικός Φόρος

Εισαγωγή ενοποιημένου συντελεστή 10%, και επιπρόσθετος φόρος 15% στο 70% των μη διανεμημένων κερδών από 1.1.2003.

Κατάργηση του επιπρόσθετου φορολογικού συντελεστή του 10% από 1.1.2003.

Κατάργηση του συντελεστή 4,25% για τις διεθνείς επιχειρήσεις που βρίσκονταν σε λειτουργία πριν την 31.12.2001, από την 1.1.2006.

Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής

Εισαγωγή συντελεστή φόρου 2% στο σύστημα πληρωμής, το οποίο θα συνεισφέρεται από τους εργοδότες στο ταμείο κοινωνικής συνοχής.

Ταμείο Άμυνας

Κατάργηση του 2% φορολογικού συντελεστή για την άμυνα για τους εργοδότες από 1.1.2003. Κατάργηση της εισφοράς για την άμυνα από τα κέρδη των εταιρειών από 1.1.2003.

Αντισταθμιστικά Μέτρα

Τέλος η φορολογική μεταρρύθμιση περιλαμβάνει μια σειρά από αντισταθμιστικά μέτρα, όπως η διεύρυνση του επιδόματος τέκνου, η αύξηση των συντάξεων και του δημόσιου βοηθήματος, των οποίων η τελική μορφή εκκρεμεί.

